

שְׁרִיבֵי אֵזֶר

משיעורין השבועיים של
הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

תוכן

שיעורים

שעור שנקסר בקעודה שלישיית [מוצאי] שבת קדש פרשת תולדות תשפ"ד 3

שעור שנקסר ליל שלישי אור לא' ראש חודש כסליו תולדות לכולל שובו בנים
בבית מדרשנו בעיר העתיקה 11

שיעורי שב"ק פרשת תולדות 30

והתקדשתם: כל המוחלות - באים מהתאוה הנוראה 32

הפרשה: רחל חיה וקיימת 33

נכתב ונערך

על ידי

בוגר

שביבי אור

שעל ידי

קרן

שביבי אור

שביבי אור

השיעורים באדיבות
קו בית המדרש של
מורנו הרב שליט"א
02-5825820

הדברי תורה בעלון לע"ג אורים בת מאיר י"ג
בסלו

ולע"ג הבחור החשוב נתן בן ר' יוסף דרוק

*9148
הקו של ברסלב

הקו המאחד ביותר
להתחדשות והתערענות שלא היו מעולם

The Rebbe's line | דעם רעבינס' ליי | אירופה: 4433.03900.474

ארץ ישראל: 02.800.8.800 | אוקראינה: 94710.5602 (96)

שיעורים

שעור שנמסר בסעודה שלישית [מוצאי] שבת קדש פרשת תולדות תשפ"ד

השיא, היצר הרע זה רק פי אם לא היה יצר הרע היו מתחתנים בגיל מאה ובגיל מאתים, אני הייתי מתחתן בגיל שלש מאות .||

או אדם צריך לדעת שחתנה זה לא בשביל יצר הרע, נכון שיש יצר הרע אבל זה לא המטרה, אנשים חושבים שזה המטרה ושעכשיו הכל מתר, זה לא המטרה. כתוב שאפלו אחרי תחית המתים עוד יהיה טפה יצר

תביא את הפלא יועץ, [שחיבר] ר' אליעזר פאפו, קראו לו אליעזר, אני נקרא בשם שלו, אני הגלגול שלו, אני אליעזר.

עכשיו קוראים אות ז' — זנוג, צריכים ללמד את הילדים ואת הילדות מגיל אפס, שחתנה זה לא בשביל היצר הרע, לא מתחתנים בשביל היצר הרע. נכון שיש יצר הרע, אבל זה לא המטרה. אנשים חושבים שזה המטרה, שזה התכלית, שזה

מראי מקומות והערות

משפחה שמישהו נפטר לפני גיל מאה או [קונסים אותם]: למה המשפחה לא דאגה שהוא יחיה עד מאה? או המשפחה משלמת קנס. פי כבר אין מקומות בבית הקברות, אין מקום.

עכשיו בלם נוסעים לעזה מיני אחרי הבדלה, לראות אם יש מקום בבית קברות, פי כאן בהר הזיתים כבר אין מקום, אז ליד רבי ישראל נג' ארה, שישעו לראות, פי הקבר הוא נמצא, ה"אמרי חיים" היה, ה"אמרי חיים" מוויניץ היה בפתש"ז בשנת 67, איך שכתבו את עזה פעם ראשונה מיני הוא נכנס לרבי ישראל נג' ארה, ובלם עמדו סביבו, בלם - כל המתקבלים, ולא נגעו בו, הוא את כל התהלים.

¹ מתחייבים לחיות עד גיל 300, כל מי שעכשיו הגיע הוא יחתם אחרי הבדלה אצל עורך דין משה בר אשר, וכל אחד צריך לחתם אצל עורך דין מיני אחרי הבדלה שהוא מתחייב לחיות 300 שנה, כל שנה פחות זה מליארד דולר תיה 127, ובעז 400, כתוב במדרש ויחי שבעז חי 400 שנה, הוא היה מיוצאי מצרים ו"טוב לכתוד" - רות היתה בת שבעים והיא התחתנה עם אדם בגיל ארבע מאות, זה היה חתנה הכי מזלחת - מזה יצא דוד המלך, אז כל אחד מתבקש לחתם מיני אחרי הבדלה שמתחייבים לחיות 400 שנה, כל שנה פחות - מליארד דולר קנס.

פי בצ"לי מי שנפטר לפני גיל מאה משלם קנס, כל

נִגְד הַשְּׁדוּף, פְּשׁוּט הַתַּנְגְּדָתִי וְנִסְעָתִי בְּמִיחָד לְחָרֵן לְבַטֵּל אֶת הַשְּׁדוּף, נִסְעָתִי בְּמִיחָד, הִיָּה לִי מְרַצֵּדס וְיוֹסֵף אֶסוּלִין הִיָּה הִנְהַג, רְצִינּוֹ לְבַטֵּל אֶת הַשְּׁדוּף, אָבֵל עַד שֶׁהִגְעָתִי הִיא כְּכֹר עִם קִפִּיצַת הַדֶּרֶךְ כְּכֹר הַגִּיעָה לְחִכְרוֹן, בְּקִפִּיצַת הַדֶּרֶךְ. וְאֵז רִבְקָה רָאֲתָה אוֹתוֹ (- אֵת יִצְחָק) בְּשָׂדֵה, הִיא שְׂאֵלָה אֶת אֱלִיעֶזֶר "מִי זֶה הָאִישׁ"? [עֵנָה לְהַ:] "זֶה הַשְּׁדוּף". מַה שְׂאֵדָם פּוֹגֵשׁ בְּשָׂדֵה זֶה הַשְּׁדוּף, אֵז "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה"

(בְּרֵאשִׁית כד, סג).

אֵז יִזְהִיר אֶת אֲשֶׁתוֹ וְאֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנוֹתָיו, אֵדָם צְרִיף לְלַמֵּד אֶת הַיְלָדִים מִגִּיל אֶפְסֵ שְׂלֵא מִתְחַתְּנִים בְּשָׁבִיל הַיֵּצֵר הָרַע, אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים "הִנֵּה, עוֹד מַעֲט אֲנִי אֶתְחַתֵּן, הַכֵּל יִהְיֶה מִתָּר". הַכֵּל נִשְׂאָר בְּאוֹתוֹ אֶסוּר, שׁוּם דְּבָר לֹא מִתָּר.

יִזְהִיר אֶת אֲשֶׁתוֹ וְאֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנוֹתָיו, כִּי כָּל פַּעַם שֵׁישׁ

הָרַע, בְּתַחֲתֵת הַמַּתִּים גַּם כֵּן, אָבֵל זֶה לֹא הַמְטָרָה, זֶה לֹא הַמְטָרָה. [וְמָה שְׂבָבֵל אֶפְן יִשְׁנו לַיֵּצֵר הָרַע בְּעוֹלָם] כִּי אַחֲרַת אָדָם הוּא לֹא הִיָּה מִתְחַתֵּן בְּכָלֵל, מַה הוּא צְרִיף לְהַתְחַתֵּן? הוּא יְכוּל לְחַגֵּג עַד גִּיל מֵאָה... [2].

אוֹ לִכֵּן אָדָם צְרִיף לְדַעַת שְׂאָם הוּא מִתְחַתֵּן (- כְּלוּמָר, הַמְטָרָה שְׁלִשְׁמָה רוּצָה לְהַתְחַתֵּן הִיא) בְּשָׁבִיל יֵצֵר הָרַע, אֵז הוּא גַּם לֹא יִמְצָא אֶת בֵּת זׁוּגוֹ, אִם זֶה בְּשָׁבִיל יֵצֵר הָרַע אֵז מְטַעִים אוֹתוֹ מִהַשְּׂמִים.

אוֹ עֲכָשָׁיו אֲנַחְנוּ לְמַדְנוּ [בְּפֻרְשַׁת חַיִּי שְׁרָה] שֶׁהִלְכוּ לְחַפֵּשׁ שְׁדוּף, אֱלִיעֶזֶר חִפֵּשׁ שְׁדוּף לְיִצְחָק, אֵז הוּא הַתְּקַשֵּׁר אֵלַי, הוּא אֲמַר לִי "הִגְעָתִי לְטוֹרְקִיָּה" הוּא הַגִּיעַ לְאִיסְטַנְבוּל, הוּא מְצָא אֵיזָה טוֹרְקִיָּה אַחַת שֵׁם, מְלִיאָרְדִּיסְטִית. כִּי לִבָּן הִיָּה הַכִּי עֲשִׂיר בְּעוֹלָם, רֹאשׁ הַרְמָאִים, הִיָּה לוֹ מְלִיאָרְד דוֹלָר. אֲמַרְתִּי לוֹ "אִם הִיא מְלִיאָרְדִּיסְטִית — תְּבַטֵּל אֶת הַשְּׁדוּף", אֲנִי הִיָּתִי

❁ מֵרֵא מוֹקוּמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

אֵז חֲמֵשׁ פְּעָמִים מִתְגַּרְשִׁים, אָבֵל בְּסוּף הִיא הַפְּסִיקָה לְחִיזוֹר, אֵז זֶה כְּכֹר לֹא 'מַעֲנֵן', אֵז כְּכֹר הַפְּסִיקָתִי, כִּי הִיא לֹא מְחִזְרָה אֵז מַה זֶה מַעֲנֵן לְתַת? כְּשֶׁאֲתָה נוֹתֵן וּמְחִזְרִים יֵשׁ עַל מַה לְחִיוֹת, יֵשׁ אִיף יֵשׁ בְּמָה לְחִיוֹת, אָבֵל כְּכֹר בְּלִי מְכּוּת זֶה לֹא שְׁנֵה זֶה סִתָּם מְשַׁמְעִים... אֵז עֲכָשָׁיו פִּלְסֵי יִהְיֶוּ [-] בְּבֵית.

[אָדָם שְׂלֵא לּוּמַד] יֵשׁ [לוֹן] אֲשֶׁה, כָּל יוֹם הִיא אוֹמַרְת "תְּבֵא בְּשָׁבֵע" וְהוּא רַק יְכוּל לְהַגִּיעַ בְּעֵשֶׂר, אֵז כָּל יוֹם יֵשׁ וּפּוֹחִים עַד הַבֶּקֶר, אַחַר כֵּן הוֹלֵךְ מְכּוּת רְצָח, הוּא נוֹתֵן לָהּ שְׁתֵּי סִטִּירוֹת - הִיא מְחִזְרָה לִי אֲרַבֵּעַ, הוּא נוֹתֵן לָהּ עֲשָׂר - הִיא מְחִזְרָה לִי עֲשָׂרִים,

לְמַשְׁמַעְתּוֹ, וְיָרִים כְּשׁוֹפֵר קוֹלוֹ
.41

כִּי הַבְּדִי"ץ פָּסַק שְׁלֵא לְקָרָא [בשבת
חנוכה פרשת] **מִקֵּץ**, כָּל שָׁנָה
קוֹרְאִים מִקֵּץ, הַשָּׁנָה יֵשׁ פָּסַק
הַלְכָה מֵהַבְּדִי"ץ, לְהַדְפִּיס אֶת זֶה,
מִיד אַחֲרֵי הַבְּדִלָה נִדְפִּיס אֶת זֶה
נִחְלַק אֶת זֶה לְכֹלֵם, מִבְּקָשִׁים לֹא
לְקָרָא מִקֵּץ בַּחֲנֻכָּה, אֲבָל נִכּוֹן
אַתֶּם קְרֹאתֶם בְּמִשְׁךְ... הַיּוֹם זֶה
תִּשְׁפ"ד וּבִתְשַׁפ"א גַּם לֹא קְרֹאוּ
מִקֵּץ, וְאַחֲרֵי תִשְׁפ"ד אִזּוֹ זֶה יִהְיֶה
ת"ת, ת"ת, שְׁנַת ת"ת, יֵשׁ חֲתֻמַּת
יֵישׁ ת"ת...

אִזּוֹ אִשָּׁה אַחַת [בטבח בשמחת תורה,
כשפרצו הרוצחים לישובים הסמוכים לעזה]
הָיָה לָהּ בַּמַּחְסֵן חֲתֻמַּת, כִּי
הַמַּמ"ד זֶה הַיּוֹם מַשְׁמֵשׁ כַּמַּחְסֵן,
הַמַּמ"ד שְׁלָנוּ זֶה מַחְסֵן, הַמַּמ"ד
זֶה הָיָה הַמַּחְסֵן, וְשֵׁם הָיָה זֶרְקָה
אֶת הַחֲתֻמַּת, כִּי הִבַּת שְׁלֵה עֲשֵׂתָהּ
תְּשׁוּבָה, וְהִיא הִיטָה אֶפִּיקוֹרְסִית,
לֹא 'סַתֶּם אֶפִּיקוֹרְסִית' – אֲנִי
שֶׁל הָאֲנִטִי שֶׁל הָאֲנִטִי שֶׁל הָאֲנִטִי

אִיזָה יַחֲוֹד זֶה רַק כְּדִי לְהִבִּיא אֶת
נִשְׁמַת מְשִׁיחַ, רַבִּי נִתָּן כּוֹתֵב
בְּעַמּוּד [לקוטי הלכות הלכות שבת עמוד]
52, כָּל אֶחָד יִקְרָא אֶת זֶה, | אִזּוֹ
שֵׁם כְּתוּב שְׁלֵא לְלַכֵּת לַחֲתָנָה, אִם
הַחֲתָנָה בְּשִׁבִיל הַיֵּצֵר הָרַע לֹא
לְלַכֵּת לְכוּזוֹ חֲתָנָה, רַק אִם זֶה
שְׁמִכּוֹנִים לְהִבִּיא אֶת מְשִׁיחַ,
לְבָנוֹת בֵּית, לְבָנוֹת מִשְׁפָּחָה, אֲבָל
לֹא בְּשִׁבִיל הַיֵּצֵר הָרַע, אֲדָם לֹא
מִתְחַתֵּן בְּשִׁבִיל הַיֵּצֵר הָרַע, אִין...
אִזּוֹ הוּא גַּם לֹא יִמָּצָא אֶת הַבַּת זּוּג
שְׁלוֹ, אִם הַיֵּצֵר הָרַע זֶה הַבְּסִיס אִזּוֹ
הוּא לֹא יִמָּצָא אֶת הַבַּת זּוּג שְׁלוֹ,
מִי יוֹדֵעַ מַה הוּא יִמָּצָא, אִיזָה
מְכַשְׁפָּה הוּא יִמָּצָא.

וְרַב טוֹב לְמִי שֶׁהוּא נִזְהָר. וְאַחַד
הָאֲנָשִׁים וְאַחַד הַנְּשִׁים
צָרִיכִים לְדַעַת שַׁחֲתָנָה זֶה קֹדֶשׁ
קֹדְשִׁים, שְׁכָל הַיַּיְחֻדִים זֶה רַק
לְהִבִּיא יְלָדִים קְדוּשִׁים לְעוֹלָם,
שִׁירְצוּ לְלַמֵּד גְּמָרָא 24 שְׁעוֹת,
וְכָל אֶחָד יִזְהִיר אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת
בְּנָיו וּבָנוֹתָיו וְאֶת כָּל הַסָּרִים

מִרְאֵי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

אֲחֻזִּים, אֲנִי יוֹדֵעַ, מִהַפְּדִינּוֹת, מִהִיּוֹם אֲסוּר לְקַבֵּל
פְּדִינּוֹת, גְּמָרְנוּ. אֲבָל זֶה עַל עַמּוּד 52 אֲנִי מוֹכֵן לְקַבֵּל
אֲחֻזִּים, כָּל אֶחָד שִׁיקְרָא אֶת זֶה יִבִּיא אֲחֻזִּים.
4 כָּל אֶחָד יִבִּיא שׁוֹפֵר לְשַׁעֲרוֹ הֵבֵא מְבִיאִים שׁוֹפֵר, כָּל
אֶחָד לְשִׁלֵּשׁ סְעָדוֹת שַׁבַּת הַבָּאָה.

3 (או יקרא עם א' או יקרע עם ע', זה הבחירה, אני
לא מתייב בדייק מה לעשות... אבל יש אפשרות –
או יקרא עם א' או יקרע עם ע', או יקרע את העמוד
הזה או יקרא אותו עם א', אם לא – יקרע אותו עם
ע', לי זה לא משנה, אני לא מקבל אחוזים מזה. על
כל פנים, הפרקליטות כבר מאשימה אותי שקבלתי

חָשׁוּב. וְאוֹתוֹ דְּבַר לְמַה אֶת
הָאֶתְרַג אֶתְּה מַחְזִיק בְּיַד שְׂמַאל?
[הִיָּה מִסְתַּבֵּר לְפִיל] אֶת הָאֶתְרַג בְּיָמִין
וְאֶת הַלּוֹלֵב בְּשְׂמַאל, הַכֹּל הַפּוֹף
עַל הַפּוֹף עַל הַפּוֹף, שׁוֹבֵי בָּנִים
הוֹפְכִים לָכֶם אֶת הַמַּח, אֶתְּה
מַחְזִיק אֶת הָאֶתְרַג בְּשְׂמַאל
בְּמָקוֹם בְּיָמִין, אֶתְּה מְבָרֵךְ עַל
הַלּוֹלֵב בְּמָקוֹם עַל הָאֶתְרַג, הַכֹּל
הַפּוֹף עַל הַפּוֹף עַל הַפּוֹף עַל
הַפּוֹף, כְּמָה שֶׁתַּחֲזִיחַ מְלִיאָרְד שָׁנָה
לֹא תִגְמַר אֶת הַפּוֹף עַל הַפּוֹף עַל
הַפּוֹף עַל הַפּוֹף, פֶּה עוֹשִׂים הַכֹּל
הַפּוֹף.

אִז עֲכָשׂוּ הִיא בְּרָכָה עַל הַלּוֹלֵב,
וְעֲכָשׂוּ הִיא פְתָאָם שׁוֹמְעַת
אֲזַעְקוֹת בִּ-30:6 בְּבִקְרָה, חָשְׁבוּ
שֶׁזֶה אֲזַעְקוֹת רִגְלִיּוֹת, אֲבָל פְתָאָם
שֶׁמְעוּ בְּרָרָר בְּרָרָר וְגַשְׁם שֶׁל
טִילִים, גַּשְׁם, מִמַּשׁ גַּשְׁם, גַּשְׁם
שֶׁל טִילִים. טוֹב, הִיא עִם כְּתַנַּת
לִילָה, הִיא בְּאֲמֻצָּע הַשָּׁנָה, הִיא
רְצָה לְמַמ"ד, מִי יוֹדֵעַ כְּמָה זְמַן
יֵשׁ לָהּ, אִז הִיא לְקַחְתָּה חֲצִי בְּקַבּוּק
מִים מִיִּנְרָלִיִּים, וְשָׁמָּה הִיא שֶׁתַּתָּה
טָפָה טָפָה, כִּי הִיא לֹא יוֹדֵעָה כְּמָה
זְמַן הִיא תַּחֲזִיחַ בְּמַמ"ד, הִיא בְּלִי
חֲשָׁמַל וּבְלִי כְּלוּם, וּפְתָאָם הִיא
נִזְכְּרָה שֶׁהַבַּת שְׁלָה זְרָקָה שָׁם אֶת

שֶׁל הָאֲנָטִי, כְּמָה שֶׁתַּגִּידוּ "אֲנָטִי"
לֹא תִגְמְרוּ, אֲפִלוּ מְלִיאָרְד שָׁנָה
לֹא תִגְמְרוּ לְהַגִּיד "אֲנָטִי, אֲנָטִי"
כָּל שְׁנֵיָה, מְלִיאָרְד שָׁנָה זֶה לֹא
יִגְמַר, אִז שָׁם זֶה אֲנָטִי אֲנָטִי אֲנָטִי,
וְהַנְּכָדִים אָמְרוּ לָהּ: סְבִתָּא,
תְּבָרְכִי עַל הַלּוֹלֵב. אִז הִיא בְּרָכָה
עַל הַלּוֹלֵב, הִיא לְמַדָּה אֶת
הַבְּרָכָה, פֶּעַם בַּחַיִּים הִיא בְּרָכָה
— כְּשֶׁהַנְּכָדִים הִבִּיאוּ לָהּ לּוֹלֵב,
זֶה הִיָּה סְכוּת בְּדִיוֹק, אִז הִבִּיאוּ
לָהּ לּוֹלֵב שֶׁהִיא תְּבָרְכֵךְ עַל הַלּוֹלֵב,
הִיא בְּרָכָה "עַל נְטִילַת לּוֹלֵב".

אֲבָל צְרִיךְ לְהַגִּיד "עַל נְטִילַת]
אֶתְּרַג", אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ,
שׁוֹבֵי בָּנִים עוֹשִׂים הַכֹּל הַפּוֹף.
אִיךָ אֶתְּה מְבָרֵךְ? עַל הַלּוֹלֵב?
אֲבָל אֶתְּרַג זֶה יוֹתֵר חָשׁוּב, לּוֹלֵב
זֶה סֵתָם עָנָף, אִז לְמָה אֶתְּה כְּכָה
עוֹשָׂה? לְמָה אֶתְּה כְּכָה מַתְּנָהג?
מִי לְמַד אוֹתָךְ? אַה, אֶתְּה מְשׁוֹבֵי
בָּנִים, אַה... אִז בְּלָבְלוּ אוֹתָךְ
לְגַמְרִי, אֲמַרְתִּי לָךְ "אֵל תִּלָּךְ
לְשׁוֹבֵי בָּנִים", הַזְהַרְתִּי אוֹתָךְ,
בְּקִשְׁתִּי מִמֶּךָ לֹא לְלַכֵּת לְשָׁם,
אֶתְּה לֹא שׁוֹמֵעַ בְּקוֹלִי... אִז
בְּשׁוֹבֵי בָּנִים מְלַמְּדִים לְבָרֵךְ "עַל
נְטִילַת לּוֹלֵב" [וּלְכַאוּרָה] צְרִיכִים
לְבָרֵךְ עַל הָאֶתְרַג, הָאֶתְרַג יוֹתֵר

בַּחַיִּים לֹא אֶסְתַּכַּל בְּזֶה וְלֹא יִקְרָא
בְּזֶה, חֶבֶל, תֵּן אֶת זֶה לְמִישֶׁהוּ
אַחֵר. כְּכֹה, עַד שֶׁהֶרְמָזוֹר מִתְחַלֵּף
לְיָרֵק [הוא התוכה ולא רצה לקחת תיקון
הכללי], [אז עד שֶׁהֶרְמָזוֹר מִתְחַלֵּף
לְיָרֵק אִזּוּ הוּא מְנַסֵּה לְשַׁכְנֵעַ אוֹתוֹ,
זֶה אֵינֶה אֶחָד נַח, אֶחָד מִנְּח,
נִסֵּה לְשַׁכְנֵעַ אוֹתוֹ] תִּקְחָה תִּקְוֹן
הַכְּלָלִי, תִּקְחָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, תִּקְחָה
אֵינֶה חוֹבֶרֶת". הוּא אָמַר "אֵינִי לֵךְ
מֵה לְהִבְיֵא לִי אֶת זֶה, אֲנִי בַּחַיִּים
לֹא אֶסְתַּכַּל בְּזֶה, אֵינִי". פְּתָאֵם
נִהְיֶה יָרֵק, בּוֹם הוּא נוֹתֵן לְחִיצָה
עַל הַגִּזּוּ — בּוֹם — הָאוֹטוֹ מִתְחִיל
לְעוֹף 200 קִילוֹמֶטֶר לְשָׁעָה. הוּא

הַחַתּוּת, חַתּוּת זֶה חֶמֶשׁ תְּהִלִּים
תִּנְיָא, כָּל אֶחָד צָרִיף לְלַמֵּד פֶּרֶק
בַּתִּנְיָא, חִיבִים לְלַמֵּד, לְהַדְפִּיס
אֶת הַתִּנְיָא פְּעַם אַחַת. אֲבָל חֲשׂוֹף,
וְהִיא לֹא יוֹדַעַת לְקַרְא, בַּחַיִּים
הִיא לֹא קָרְאָה פְּסוּק. אִזּוּ הִיא
הַצְּמִידָה אֶת זֶה לְלֵב, וְהִיא
אֶמְרָה: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּזִכּוֹת
הַחַתּוּת" וְהִיא שֵׁם גַּם תְּמוּנָה שֶׁל
הַרְבֵּי מַחְב"ד.

כְּמוֹ שֶׁהִיא אֶחָד שְׁצַעֵק "נַח"
עֶשֶׂר שָׁעוֹת [ויכך נִצּוֹל מֵהַטְּבַח, כִּי
קוֹדֵם לְכֵן] אֶחָד הִבְיֵא לוֹ תִּקְוֹן
הַכְּלָלִי, אִזּוּ הוּא אָמַר מֵה אֲנִי
אֶעֱשֶׂה עִם תִּקְוֹן הַכְּלָלִי, אֲנִי

מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

⁵ (תְּמִיד תְּמִיד צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁכָּל אָדָם מִתְחַלֵּף
בְּסוֹף לְיָרֵק, אֲנִי לֹא יוֹדַע מִי עֲשֶׂה אֶת זֶה, אוֹלֵי בֵּיבִי,

שְׂאֵדָם תְּמִיד מִתְחַלֵּף לְיָרֵק, לֹא יוֹדַע אֵיךְ זֶה יִתְקַוֵּן.
לְמֵה יָרֵק לֹא מִתְחַלֵּף לְאָדָם? לֹא לֹא לְחוּם? ...)

צוֹעֵק לוֹ "תִּגִּיד נַח, תִּזְכֹּר כְּשֶׁתִּהְיֶה בְּצֶרֶה תִּגִּיד נַח, נַח נַח נַחמֵן מְאוּמָן", זֶה הוּא אָמַר [בּוֹמָן הַטְּבַח] בְּמִשְׁךָ עֶשֶׂר שָׁעוֹת.

לְיֹם לְמַחֲרָת [הַשִּׁיחָה הַנוֹכְרֶת בְּרַמְזוֹר] נִכְנָסוּ הַמַּחְבְּלִים, וְהִדְלַת שֶׁל הַמָּמ"ד הִיא לֹא נִסְגְּרָת מִבְּפָנִים, כִּי [חֹשְׁשִׁים שֶׁ]פְּתָאם מִיִּשְׁהוּ יִלְכֹּד שֵׁם כְּשִׁיחָה פְּצָצָה, אִזְ כָּל הַדְּלָתוֹת שֶׁל הַמָּמ"ד הֵם לֹא נִסְגְּרוֹת מִבְּפָנִים, אִזְ צָרִיכִים לְהַחֲזִיק אֶת הַיְדִית שְׁלֹא יִפְתָּחוּ אוֹתָהּ הַמַּחְבְּלִים, אִזְ מִי שֶׁהֲצִלִּיחַ לְהַחֲזִיק אֶת הַיְדִית עֶשֶׂר שָׁעוֹת / עֶשְׂרִים שָׁעוֹת... [יִצְלָא].

אִז הַחֲזִיקוּ [אֶת הַיְדִית שֶׁל הַמָּמ"ד] עַד שְׁיִבְאוּ חִילִּים... [וְיִצְלוּ]. אִז זֹאתִי שֶׁהִיָּה לָהּ אֶת הַחֲתֻמָּת, הִיא בְּדִיוֹק הַחֲלִיפָה אֶת הַדְּלָת, כִּי כַּמָּה חֲדָשִׁים קֹדֶם אָמְרוּ לָהּ שִׁישׁ סִכְנָה לְחֲדִירַת מַחְבְּלִים, אִז הִיא הַזְּמִינָה מִסְגֵּר מְשֻׁדְּרוֹת שִׁיעֲשֶׂה לָהּ דְּלַת חֲדָשָׁה, כִּי הַדְּלָתוֹת [הַרְגִּילוֹת שֶׁל הַמָּמ"ד] חֲדִירוֹת גַּם לְכַדּוּרִים, זֶה דְּלָתוֹת כְּאֵלֶּה שֶׁבְּקִלּוֹת נִפְתָּחוֹת, כְּדִי שְׁלֹא יִלְכֹּד מִיִּשְׁהוּ, אִז הִיא בְּדִיוֹק הִיא הַחֲלִיפָה אֶת הַדְּלָת אִז הִיא הֵיחָה לְכַדָּה, הַמַּחְבְּלִים לֹא הֲצִלִּיחוּ לִפְתַּח אֶת הַדְּלָת, הֵם שָׁמוּ מְטָעֵן וְזֶה לֹא הַתְּפוּצִץ. וְאִז הִיא קִפְצָה מִהַחֲלוֹן, אַחֲרֵי אַרְבָּעִים שָׁעוֹת, כִּי כָּל רִגְעָה הִיא שֶׁתִּתֵּה טָפָה מִים, הִיא יִדְעָה שֶׁזֶה רַק מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה יָמִים הִיא תִּהְיֶה שָׁם [וְיִצְלָה] ⁶.

כִּי אֵין צָבָא, אֵין לְאִיפָה לְהַתְגַּיֵּס, אֲנִי רְצִיתִי לְהַתְגַּיֵּס, אָמְרוּ "אֵין צֵה"ל, אֶתָּה רוֹצֵה? לְחַמָּאס אֶתָּה יְכוֹל לְהַתְגַּיֵּס, נִגְמַר, אֵין צָבָא". יוֹמִים נַעֲלָם הַצָּבָא, שְׁלֹשָׁה יָמִים לֹא הָיָה צָבָא, אֵין, זֶה כְּבָר נִגְמַר, אֵין לְמִי לְהַתְגַּיֵּס. אִז אֲנִי רְצִיתִי לְהַתְגַּיֵּס, אָמְרוּ לִי "אֶתָּה יְכוֹל לְהַתְגַּיֵּס לְחַמָּאס,

אִז כָּל זֶה אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים, אֲנַחְנוּ

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

הַגְּאֵלָה לְעוֹלָם, כִּכָּה הֵם מְאֻמְיָנִים, זֶה הַאֲמוּנָה שְׁלֵהֶם, הֵם גַּם מְאֻמְיָנִים בְּגְאֵלָה, רַק הֵם מְאֻמְיָנִים שֶׁהַגְּיָהָד יָבִיא אֶת הַגְּאֵלָה זֶה הֵם מְאֻמְיָנִים, בְּחַמָּאס... [וְהֵם קָבַר הַכִּינּוּ בְּלוּגִים לְהַפְרִיחַ [לְעוֹה]. הַכִּינּוּ בְּלוּגִים, "אֲנַחְנוּ אַחִים, אַחִים, אַחִים יְקָרִים,

⁶ כִּי צֵה"ל כְּבָר אֵין, יֵשׁ רַק צָבָא שֶׁל חַמָּאס, שֶׁל חֲזִיבְאֵלָה. הִיא יְכַלָּה לְהַתְקַשֵּׁר לְחֲזִיבְאֵלָה שְׁיִבְאוּ לְהַצִּיל אוֹתָם, אוֹ לְגִי'הָד הִיא יְכַלָּה לְהַתְקַשֵּׁר.

כִּי בְּאֵרִי וְהַגְּיָהָד זֶה דְּבַר אֶחָד, זֶה כָּלֵם תּוֹמְכִים בְּגִי'הָד, כָּלֵם הֵם מְאֻמְיָנִים שֶׁהַגְּיָהָד יָבִיא אֶת

חֹזְרִים ל"פְּלֹא יוֹעֵץ" שְׁאִין שְׁמַחָה לְאִישׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמָה נִדְבָר, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְדַבֵּר רַעַת הָאָדָם כְּמָה צְרוּת אָדָם גּוֹרֵם לְעֵצְמוֹ [כְּשִׁמְתַנְהֵג שְׁלֹא בַקְדוּשָׁה], שְׁנוֹלְדִים יְלָדִים טַפְשִׁים, לֹא רוֹצִים לְהִתְפַּלֵּל, לֹא רוֹצִים לְבֹא לְשֵׁלֶשׁ סַעֲדוֹת, מַעֲדִיפִים לְשַׁחַק בְּשֵׁשׁ בֵּשׁ.

אִין לָךְ רַעָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה שְׁאָדָם לֹא קָם בַּבֶּקֶר לְתַפְלָה, זֶה הִתְעַנּוּג הַכִּי גְדוֹל לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֵי ה', מְדַבְּרִים עִם ה'! זֶה כָּל הִתְפַּלָּה — זֶה שִׁיחָה עִם ה', אִז מְדַבְּרִים עִם ה', בְּעֵקֶדָה וְהַפֵּל... כְּתוּב שְׁכַשְׁאָדָם אֹמֵר עֵקֶדָה יוֹצֵאת בַּת קוֹל "אֵל תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל הַנְּעִיר".

וְלָכֵן כָּל אָדָם יִזְהִיר אֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנוֹתָיו וְאֶת כָּל הַסָּרִיסִים לְמִשְׁמַעְתּוֹ וְאֶת כָּל מִי שֶׁהוּא

יְכוּל, וְיָרִים כְּשׁוֹפֵר קוֹלוֹ, וְיִצְעַק כְּמוֹ שׁוֹפֵר: שְׁחַתְנָה — זֶה לֹא בְּשִׁבִיל הַיֵּצֵר הָרָע! נִכּוֹן שֵׁישׁ יֵצֵר הָרָע, אָבֵל זֶה לֹא הַמְטָרָה, זֶה לֹא הַמְטָרָה! וְאֵל יְבוּשׁ — שְׁלֹא יִתְבַּיֵּשׁ מִלְּדַבֵּר עַל זֶה בְּגִלּוֹי, כִּי כָּל הַיּוֹם הוּא חוֹשֵׁב עַל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהוּא חוֹשֵׁב שְׁזֵה מִתָּר, וְאִם הוּא חוֹשֵׁב שְׁזֵה מִתָּר אִז הַיֵּלֵד יֵצֵא יְלֵד פּוֹשֵׁעַ, הוּא יִבְקֹר אוֹתוֹ בְּכֹלָא, הוּא יֵשֵׁב בְּכֹלָא...

וְאֵל יְבוּשׁ וְאֵל יִכְלֵם, שְׁלֹא יִתְבַּיֵּשׁ מִהַיֵּלְדִים שְׁלוֹ וְלֹא מִהַבְּנוֹת שְׁלוֹ, לְהַגִּיד לָהֶם "תִּדְעוּ לָכֶם שְׁלֹא מִתְחַתְּנִים בְּשִׁבִיל הַיֵּצֵר הָרָע, צְרִיכִים לְלַכֵּת עַד הַקְּרִסֵּל". כִּי הַגּוֹף זֶה גּוֹף שֶׁל נֶחֱשׁ, זֶה לֹא הַגּוֹף שֶׁה' בְּרָא אוֹתָנוּ, אָדָם חוֹשֵׁב שְׁזֵה הַגּוֹף שֶׁה' בְּרָא "כִּכָּה ה' בְּרָא אוֹתִי, מָה אַתֶּם רוֹצִים מִמֶּנִּי" זֶה לֹא נִכּוֹן! ה' לֹא בְּרָא אוֹתָךְ כִּכָּה, ה' בְּרָא

❁ מוֹרָאֵי מוֹקוּמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

עֲרִכִים, זֶה עִם עֲרִכִים, עִם הַשְּׁקִיפַת עוֹלָם, זֶה עִם פְּרֻנְצִיפִים, זֶה לֹא סֵתֵם קְבוּיָן, זֶה לֹא סֵתֵם קְבוּיָן כְּמוֹ אֲצֵל הַדְּתִיִּים 'הַפֵּל הַפְּקָרוֹת', עוֹבְרִים בְּשַׁעַר שְׁכָם - מַפְלִימִים סְטִירוֹת לְעֲרִכִים, אִין דְּבַר כְּזֶה. עֲקִישׁוֹ עֲצָרוֹ אַחַד, אוֹלֵי הוּא נִתֵּן סְטִירָה לְאִיָּה עֲרִכִי, אִנִּי לֹא יוֹדֵעַ, אוֹ סְטִירָה לְאִיָּה שׁוֹטֵר. כִּי גַם אִין שׁוֹטְרִים כְּכָר, גְּמִרְנֵי, נִגְמֵר הַשׁוֹטְרִים, יֵשׁ רַק שׁוֹטְרִים שֶׁל הַקְּמָאס.

אֲחִים נְחֻמְדִים, אָבֵל לֹאן תְּעִיפוֹ אֶת זֶה מִגְּבַעַת אוֹלָגָה? לְטוֹל כְּרָם תְּעִיפוֹ אֶת זֶה? אוֹ לְקַמְרִיסִין? אִיפֹה תִכְנַנְתֶּם לְהַעֲיֹף אֶת הַבְּלוּנִים, הִיָּה כְּתוּב "אֲחִים יְקָרִים, אֲחִים נְחֻמְדִים, אֲחִים נְבוּנִים; אֲנַחְנוּ נִגְדַּד הַדְּתִיִּים בְּעֵד קְמָאס", כְּמָה שְׁאֵתָה יוֹתֵר נִגְדַּד דְּתִיִּים אֵתָה יוֹתֵר בְּעֵד קְמָאס.

כִּי זֶה נִקְרָא "קְבוּיָן עִם עֲרִכִים", מָה זֶה קְבוּיָן עִם עֲרִכִים? פֹּה בְּשׁוּבוֹ בְּנִים אִין עֲרִכִים, כִּי אַתֶּם נִגְדַּד עֲרִכִים אִז אִין עֲרִכִים, אָבֵל שְׁמָה זֶה קְבוּיָן עִם

אוֹתָךְ לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ וְנִהְיֶה, וְאַתָּה

הַחֲלֻטָּה עַל דַּעַת עֲצֻמָּךְ [ללכת אחר
הייצר הרע].

אִז אָדָם צָרִיךְ לְצַעֵק כְּמוֹ שׁוֹפֵר,

יָרִים כְּשׁוֹפֵר קוֹלוֹ, וְלֹא יָבוֹשׁ

מִלְדַּבֵּר בְּדִבְרֵים הָאֵלֶּה בְּגִלּוֹי עִם

הַיְלָדִים וְעִם הַיְלָדוֹת,

וְאִז יִוָּלְדוּ יְלָדִים

קְדוֹשִׁים שִׁירְצוּ

לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמַד, וְאֵל

יָבוֹשׁ וְאֵל יְכַלֵּם

מִלְדַּבֵּר בְּדִבְרֵים שְׁבִין

אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ לְכַבּוֹד

אֵל, לְחֹשֵׁב רַק עַל

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל

הַקְּדוּשָׁה — שִׁיבֹאוּ

נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, כִּי

יֵשׁ בְּלִי סוּף נְשָׁמוֹת

שֶׁצָּרִיכוֹת עוֹד

לְבֹא.

וַיִּצְוֹחַ, וַיִּצְרַח, צָרִיכִים לְצַרַח כְּמוֹ

כְּרוֹכֵיָא, כְּרוֹכֵיָא זֶה

הַצִּפּוֹר שֶׁצּוֹעֵק כָּל הַיּוֹם, זֶה שֵׁם

שֶׁל צִפּוֹר שֶׁרַק צוֹעֵקֶת, לְכֵן

אוֹמְרִים "וַיִּצְוֹחַ כְּכֹרוֹכֵיָא" —

שִׁיצְוֹחַ כְּמוֹ הַצִּפּוֹר: חוֹסוּ, חוֹסוּ,

חוֹסוּ עַל הַנִּפְשׁוֹת שְׁלָכֶם, וְעַל

הַנִּפְשׁוֹת שִׁיבֹאוּ מִכֶּם, חוֹסוּ עַל

קוֹנֵכֶם וְעַלְיֵכֶם וְעַל יוֹצְאֵי

חֲלָצֵיכֶם, וְהִזְהִירוּ מְאֹד, חֲזָקוּ

וְאַמְצוּ לְהִתְקַדֵּשׁ בְּכָל הַקְּדוּשׁוֹת.

שְׂאֵתָה פְתָאֵם רוֹאֶה שִׁישׁ לָךְ יֵצֵר

הָרַע, בְּגִיל 13

מִקְבָּלִים יֵצֵר הָרַע,

וְלִכֵּן צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת

קְרִיעָה, בְּכָר מְצוּהָ

צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת

קְרִיעָה, כִּי כָּל הַיְלָדִים

אַחֲרֵי הִבְרַ מְצוּהָ הֵם

מוֹרִידִים אֶת הַפְּאוֹת

כְּבָר, הֵם כְּבָר

הוֹלְכִים, הֵם נוֹסְעִים

לַעֲזָה, נוֹסְעִים

לְאַמְרִיקָה, לְלוֹנְדוֹן,

בְּלֵם כְּבָר בְּאַמְרִיקָה,

כָּל הַנֶּעֶר בְּאַמְרִיקָה,

שֵׁם רַק עוֹשִׂים

עֲבֻרוֹת, מַה עוֹשִׂים בְּאַמְרִיקָה?

מַה, הֵם לוֹמְדִים וּמְתַפְּלִים? שֵׁם

יוֹשְׁנִים עַד 13:00 וְעוֹשִׂים עֲבֻרוֹת

מ־13:00 עַד לְמַחֲרָת בְּ-7:00

בְּבֹקֶר, וְאִז יוֹשְׁנִים מ־7:00 בְּבֹקֶר

עַד 13:00 וְעוֹד פְּעַם עוֹשִׂים

עֲבֻרוֹת, וְעוֹד פְּעַם מ־7:00 עַד

13:00 וְחוֹזֵר חֲלִילָה. אִז בְּלֵם

נוֹסְעִים לְאַמְרִיקָה, פֹּה בְּאַרְץ

אַפְשָׁר לְתַפֵּס אוֹתָם עַל חֵם, אִז

שְׁעוֹר שְׁנַמְסָר לַיַּל שְׁלִישִׁי אוֹר לֹא רֹאשׁ חֲדָשׁ כִּסְלוֹ תוֹלְדוֹת לְכוֹלֵל שׁוֹבֵב בְּגַם בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ בְּעִיר הַעֲתִיקָה

שְׁעוֹר שְׁנַמְסָר לַיַּל שְׁלִישִׁי אוֹר לֹא רֹאשׁ חֲדָשׁ כִּסְלוֹ תוֹלְדוֹת לְכוֹלֵל שׁוֹבֵב בְּגַם בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ בְּעִיר הַעֲתִיקָה

וְעָשׂוּ חֲרָם שְׁמֵי שְׁיַגְלָה [אֵת מְכִירַת
יוֹסֵף] הוּא בְּחֲרָם. אִזּוֹ אוֹמֵר בְּעַל
הַטּוֹרִים אִזּוֹ [סֵרַח] הִבֵּת שֶׁל אֲשֶׁר
הִיְתָה בְּחֲרָם. הִיְתָה לוֹ בֵּת, הִיא
הִיְתָה בֵּת עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם. וְהִיא
מְסַכְנָה הִיא לֹא הִיְתָה אֲשָׁמָה,
[שֶׁאִשְׁר לֹא עָבַר עַל הַחֲרָם וְגִילָה לָהּ שִׁוּסֵף חַי, אֵלָא
הִיא יָדְעָה זֹאת מֵרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ שֶׁהִיְתָה בָּהּ].

אִזּוֹ אִם אָדָם אוֹמֵר: 'מֵת פְּלוֹנִי'⁷
צְרִיכִים לְהֶאֱמִין לוֹ, כִּי אַחֲרַת
יָבוֹא הַהֲרוֹג בְּרַגְלָיו "וְאֵי דִיקָא
מִנְסַבָּא".

אִזּוֹ אֲפֹלוּ שְׁחֹטוּ שְׁנֵי סִמְנִים עֲדִין
הוּא חַי. אַחַד עוֹמֵד מִרְחוֹק,
אִזּוֹ כְּתוּב בִּיבְכּוֹת, הוּא עוֹמֵד עַל
רֹאשׁ הַהֵר⁸. בְּגִטִּין ס"ו כְּתוּב
[מִקְרָה] הַפּוּךְ⁹ הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ
בוֹר, הוּא נִפְל לְתוֹךְ בּוֹר, אִזּוֹ

אִזּוֹ קָרָה אֶסוֹן מְאוֹד גְּדוֹל, שְׁחֹטוּ
אוֹתוֹ... אֲפֹלוּ שְׁחֹטוּ שְׁנֵי
סִמְנִים אִזּוֹ אָדָם יִכּוֹל לְחַיּוֹת.
[מִקְרָא מִהַרְמְב"ם גְּרוּשִׁין י"ג כ"ז:] "יִשְׂרָאֵל
שְׁאָמַר, מֵת אִישׁ יְהוּדִי עִמָּנוּ
בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, כֶּף וְכֶף צוֹרְתוֹ, וְכֶף
הָיוּ סִמְנִי, אִין אוֹמְרִין בְּאִמְדִין
הַדְּעַת הוּא פְּלוֹנִי, עַד שְׁעִיד הַעֵד
שֶׁהוּא פְּלוֹנִי וְיִכִּיר שְׁמוֹ וְשֵׁם
עִירוֹ. אַבְּל אִם אָמַר, אַחַד יִצָּא
עִמָּנוּ מֵעִיר פְּלוֹנִית וּמֵת, מִחֲפָשִׁין
בְּאוֹתָהּ הָעִיר, אִם לֹא יִצָּא מִשֵּׁם
אֲלֵא הוּא, תִּנְשֵׂא אֲשֵׁתוֹ". [כ"ח:]
"מִצָּאוּ כְּתוּב בְּשֹׁטֵר, מֵת אִישׁ
פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי, אוֹ נִהַרְג אִישׁ
פְּלוֹנִי...".

כִּי הָאֲחִים [בְּנֵי יַעֲקֹב כִּשְׁמַכְרוּ אֶת יוֹסֵף]
אֲסָפוּ עֲשָׂרָה, הֵם הָיוּ תִשְׁעַ
לְקַחוֹ אֶת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה,

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

מִשְׁנַה מְעִידִין לְאוֹר הַנֵּר וְלְאוֹר הַלְּבָנָה וּמְשִׁיאִין עַל פִּי
בֵּת קוֹל מְעַשָּׂה בְּאִחַד שְׁעִמֵד עַל רֹאשׁ הַהֵר וְאִמַר אִישׁ
פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי מֵת הִלְכוּ וְלֹא מִצָּאוּ שֵׁם
אָדָם וְהִשְׁיִאוּ אֶת אֲשֵׁתוֹ:

⁹ גִּטִּין סו, ע"א

מִשְׁנַה מִי שְׁהִיא מוֹשֵׁלֵךְ לְבוֹר וְאִמַר כֹּל הַשּׁוֹמֵעַ אֶת
קוֹלוֹ יִכְתוּב גַּט לְאֲשֵׁתוֹ הִרִי אֵלוֹ יִכְתוּבוּ וִיתְנוּ:

⁷ אוֹלֵי צְרִיךְ לְהוֹסִיף כֵּאֵן: לֹא, וְהַכּוֹנֵה שֶׁלֹּא
מֵאֲמִינִים לְאָדָם שֶׁאִמַר פְּלוֹנִי מֵת, עַד שְׁנַחֲקוֹר זֹאת
הֵיטֵב, שֶׁאִם לֹא נִבְדּוֹק יִכּוֹלָה הִיא לְהִינְשֵׂא וּמַחֲרָבָא
הַהֲרוֹג בְּרַגְלָיו, וְרַק אֵי דִיקָא, כְּלוּמַר רַק אִם הִיא
חֹקֶרֶת וְדוֹרֶשֶׁת הֵיטֵב עַד שִׁמּוּכָה שְׁבַעֲלָה מֵת -
מִנְסַבָּא - רִשְׁאִיתָּהּ הִיא לְהַתְּחַתֵּן].

⁸ יבמות קכב, ע"א

שעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בניי בבית מדרשו בעיר העתיקה

מתירים את האישה להינשא כי אומרים] נִשְׁכּוּ
נָחַשׁ.

פְּתוּב [רמב"ם שם כ"ג]: ראו אחד
עומד מרחוק ואומר
שהוא פלוני בן פלוני או פלוני
ממקום פלוני והרי נשכו נחש
והרי הוא מת והלכו ומצאוהו
שנשתנה ולא הכירוהו הרי אלו
משיאין את אשתו:

[שם כ"ו] וכן האשה שהעיד לה עד
אחד שטבע בעלה במים
שאינ להם סוף ולא עלה ואבד
זכרו ונשתקע שמו הרי זו לא
תנשא על עדות זו כמו שבארנו
ואם נשאת לא תצא ואפילו היה
הגוי הוא שהסיח לפי תומו ואמר
טבע פלוני בים ונשאת על פיו
הרי זו לא תצא וחכם שהורה
להשיא אותה לכתחלה מנדין
אותו:”.

[שם, י"ט] “רְאִיתִיו שְׁמַת
בְּמִלְחָמָה”
עֲכָשׁוּ
מִלְחָמָה, אִם אֶחָד בָּא וְאוֹמֵר
רְאִיתִי אוֹתוֹ מֵת, וְהוּא נִשְׂרָף הוּא
הָיָה בְּטָנֵק. עֲכָשׁוּ יֵשׁ אֵר פִּי גִי
[RPG] וְיֵשׁ נִ”ט – נִ”ט זֶה נִגְדַּ

טְנָקִים, לְמַחְבְּלִים יֵשׁ לָהֶם טִילִים
חֲדָשִׁים שְׁמִפְצָחִים אֶת הַטְּנֵק כְּמוֹ
גֵּיב, כָּל הַטְּנָקִים זֶה כְּאֵלוֹ עֲשׂוּיִים
מִגֵּיב. מִקְרָטוֹן הָיוּ עוֹשִׂים טְנֵק
מִקְרָטוֹן זֶה הָיָה מִחֲזִיק יוֹתֵר
מֵעֵמֶד. [אז בְּמִקְרָה שְׁעָד] אוֹמֵר רְאִיתִי
שְׁפָגַע טִיל בְּטָנֵק, הָיוּ שָׁם אַרְבַּע
אִישׁ, לֹא נִשְׂאָר זָכָר. “אוֹ שְׁטַבַּע
בְּיָם” אִזְ צְרִיכִים כְּבָר טִיל, כִּי
יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַטִּיל פָּגַע בְּטָנֵק,
וְהוּא הִצְלִיחַ לְבָרַח.

כִּי הָיוּ אַרְבַּע טְנָקִים, זֶה הָיָה
בַּיּוֹם שֶׁנִּכְנְסוּ לְעֵזָה, אַרְבַּע
טְנָקִים וְהִגִּיעַ הַמִּפְקֵד, וְהוּא רוֹאָה
בְּמַסְכִּים שְׁכָלָם בּוֹעֲרִים בְּאֵשׁ. כִּי
הַטְּנֵק הִרְאִישׁוֹן נִתְקַע נִפְלָה לוֹ
הַשְּׂרָשֶׁרֶת. תְּמִיד צְרִיכִים לְבַדֵּק
אֶת הַשְּׂרָשֶׁרֶת אִם הִיא בְּסֵדֶר, אִז
הַטְּנֵק נִתְקַע נִפְלָה לוֹ הַשְּׂרָשֶׁרֶת,
וְכָל הַשְּׁלֵשׁ שְׁאֲחָרָיו נִתְקְעוּ. אִז
הַמַּחְבְּלִים נִצְלוּ אֶת זֶה, הֵם אָמְרוּ
עֲכָשׁוּ אֶפְשָׁר לְחַסֵּל. קוֹרְאִים לְזֶה
טְנֵק נְמַר זֶה יֵשֶׁר שְׂתִים עֲשָׂרָה
אִישׁ הוֹלְכִים, אַרְבַּע טְנָקִים
אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה אִישׁ. אִז
הַרְמַב”ם מְבִיא כְּאֵן¹⁰ הוּא נִפְל

מוראי מקומות והערות

מעדיין עליו אפשר שלא יאכלוהו נפל לחפירת
נחשים ועקרבים או לתוך כבשן האש או לתוך יורה

¹⁰ רמב"ם הלכות גירושין פרק יג
(ז) ראוהו שנפל לגוב אריות ונמרדים וכיוצא בהן אין

עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם. כִּי זֶה הָיָה כָּל חֲבָרֵי הַפְּרִלְמָנֵט, וְכָל חֲבָרֵי הַפְּרִלְמָנֵט הֵם הָיוּ בְּעַד הָעֲרָבִים, בְּעַד הַחֲמָאס, הֵם אָמְרוּ שֶׁהַחֲמָאס, צוֹדֵק שְׁטוֹב שֶׁהֲרֵגוּ יְהוּדִים.

הָאֲמֵרִיקָאִים אומרים שלכל הפחות שיהיה שויון, אמרו שלכל הפחות יהיה צדק. (פי האמריקאים באים מוכב צדק, אז הם רוצים צדק...) אז הם אמרו כמה פלסטנינים כבר הרגתם? שלוש אלה. אז שיהרגו שלוש אלה יהודים כנגד. פשוט רוצים שויון הם מהמפלגה של ליברמן, שהוא רק רוצה מדבר על שויון יום ולילה. אז הם אומרים מה אתם הורגים כל כך הרבה ערבים? עברתם את... הרגו לכם אלה חמש מאות, תהרגו אלה חמש מאות. מה אתם הורגים עוד אלה חמש מאות? כבר שלוש אלה פלסטנינים הורגים נרצחים. זה אי אפשר ככה, האמריקאים הם לא יסכימו עם

לתוך נמרים, הוא היה בתוך נמר והאר פי גי פגע בנמר. אז אין מעידים עליו [שמת אם נפל לגוב] "אריות נמרים" פי אריות מרחמים.

אפלו בר כוכבא תפסו אותו בשבי, ונתנו אותו מאכל לאריות, שמו אותו בגב האריות. אז האריה לקק לו את הרגלים, אז הוא ראה שזה האריה שהוא הציל אותו פעם. כשהוא היה גור אז הוא (- בר כוכבא) הציל אותו, הוא שחרר אותו הוא היה פצוע הוא היה... אז הוא רפא אותו, חבש אותו שחרר אותו אז בדיוק האריה הזה היה צריך לטרוף אותו, אז הוא לקק לו את הרגלים, והוא התישב עליו.

כמו דניאל [שהפילו לגוב עם] אלה ארבע מאות ששים וארבע אריות. כתוב במדרש שוחר טוב [שהיו בגוב] אלה ארבע מאות ששים וארבע! איך מגיעים לכאלה מספרים בכלל! אבל מה אפשר לעשות כי זה היה [11] מאה

מראי מקומות והערות

מעידין עליו:

¹¹ [כאן נאמרו מילים אלו שלא זכיתי להבין ההקשר: אלה שלוש מאות, עשרים ושתים]

רותחת מלאה יין או שמן או ששחטו שני סימנין או רוב שני הסימנין אפילו עמד וברח מעידין עליו שמת שודאי סופן למות וכן כל כיוצא בזה מדברים שאי אפשר שיחיה אלא ימות מיד בזמן קרוב הרי אלו

מהמולד כָּבֵר אֶפְשֵׁר לְרֹאוֹת אֶת
הַלְּבָנָה, כִּי כָּל שְׁעֵתִים זֶה מַעֲלָה,
אִז שֵׁשׁ שָׁעוֹת, זֶה שְׁלוֹשׁ מַעֲלוֹת,
אִז זֶה מְסַפֵּיק לְרֹאוֹת אֶת הַלְּבָנָה.

”סוֹפוֹ לְמוֹת” אִז אֶפְלוּ חֲתָכוּ לוֹ
שְׁתֵי סִמְנִים, לֹא קָרָה
שׁוֹם דְּבָר, [אִיזוֹ] מְשִׂאִים אֶת
אִשְׁתּוֹ. אָדָם יָכוֹל לְחַיּוֹת, אָדָם
יָכוֹל לְחַיּוֹת, אֶפְלוּ אַחֲרֵי [שְׁחֲתָכוּ לוֹ]
שְׁתֵי סִמְנִים. אִז הֶרְמַב”ם פּוֹסֵק
שְׁאֶפְלוּ חֲתָכוּ שְׁתֵי סִמְנִים, חֲתָכוּ
אֶבֶר שְׁלָם, אִז לֹא קָרָה שׁוֹם דְּבָר,
אִז אֶפְשֵׁר לְחַיּוֹת¹². שְׁחֲטוּ שְׁתֵי
סִמְנִים, הֶרְמַב”ם אוֹמֵר אֲתָה
יָכוֹל לְשַׁחֵט שְׁתֵי סִמְנִים, וְלֹא

זֶה. הֵם לֹא יְכוּלִים לְהַכִּיל אֶת זֶה,
הֵם רוֹצִים שְׁוִיוֹן. הֶרְגוּ לָכֵם
שְׁלוֹשׁ אֱלֹף הָאֲמֵרִיקָאִים [אֲמֵרִים]:
תִּתְּנוּ עֲכָשׁוּ לְהַרְגַּ שְׁלוֹשׁ אֱלֹף
יְהוּדִים, שְׁיִהְיֶה מְאֻזָּן, יִהְיֶה
מְשׁוֹאָה. שְׁיִהְיֶה צְדָק בְּעוֹלָם, כִּי
כֻּלָּם בָּאִים מִכּוֹכֵב צְדָק, לְכֵן הֵם
רוֹצִים צְדָק.

אֲנַחְנוּ בָּאִים מֵהַלְּבָנָה יִשְׂרָאֵל
מְשׁוּלִים לְלִבָּנָה ”יִפָּה
כְּלָבָנָה בְּרָה כַחֲמָה” (שִׁיר הַשִּׁירִים ו' י')
הַיּוֹם יִגִּידוּ יַעֲלֶה וְיָבוֹא. הַיּוֹם אֵי
אֶפְשֵׁר לְרֹאוֹת אֶת הַלְּבָנָה, לֹא,
הַמּוֹלָד הִיָּה בְּבִקְרָא אִז אֶפְשֵׁר
לְרֹאוֹת. אַחֲרֵי שֵׁשׁ שָׁעוֹת

מראי מקומות והערות

¹² מקומות ברמב”ם מובא הדין שאפילו שחט שני סימנים אינו נחשב הרוג

[מורינו הרב הזכיר בשיעורים קודמים שבחמש

קרה כלום. אתה יכול לעשות קדושין, היתה אחת בת ארבעים, הרב אלישיב היה בגיל מאה ושנים. ששים שנה הפרש, אז מה יש? יצחק היה הפרש של שלושים ושבע שנה, זה לא מעכב. אני לא יודע למה יש בעיות עם שדוכים פאן, אפשר לקחת בחורים בגיל ארבעים כמו יצחק.

ויעקב היה בגיל שבעים ושבע כשהוא התחתן, אז מה צריכים בחור בגיל שבע עשרה?! שבעים ושבע זה גם טוב! כמו יעקב אבינו שבעים ושבע הוא התחתן שמונים... ואחרי שבע שנים, כלומר ממתי שהוא הפיר את רחל זה היה [בגיל] שבעים ושבע, ואחרי שבע שנים בגיל שמונים וארבע הוא רק

התחתן. אז לא צריך לחכות, עד שבעים ושבע אפשר לחפות עד שמונים וארבע. ואז בגיל שמונים וחמש נולד ראובן, שמונים וחמש! שמונים ושש נולד שמעון, שמונים ושבע כבר נולד לוי. בגיל תשעים ותשע אז היה האסון בשכם, [שחטפו את דינה, ושמעון ולוי שהיו בני 13 נכנסו והרגו את כל בני העיר שכם], זה היה בכל התקשרת [איך שבני יעקב הרגו את כל בני העיר שכם] זה היה בכל... שמעו את זה בכל העולם^[13].

אז מה יש אם שוחטים שני סימנים, לא קרה שום דבר. שחטו בן אדם אז אנשים באים מקצה העולם [לראות איך הוא ממשך לחיות אחר שהוא שחוט], יש לי פאן ספר, ששחטו תרנגולת והיא חייה שנה וחצי. זה הספר 'על דברי ירמיהו'

מראי מקומות והערות

עקשו היה פאן אומול לבקש סליחה [על שחלק על הרב], אז מדברים עלי אני רק משמין, כי אני מקבל את כל הדיכיות, עקשו אני יחזיר לך אותם. הנה פה אחד רב גדול בקוש סליחה, אז אמרתי לו אני רק מריות. מספנים הנכדים הנינים שהם ילכו שלא מקבלים אותם ב'חידים' אחר כך. זהו עם הבת של הבת שלי היה בעיות, לא רצו לקבל אותה. אז אחד אמר אני יגניב אותה, או מספנים הנכדים, אבל אני רק משמין, אני רק כל בניו כבר לא יכול לעבר בדת, לא יכול לעבר בדת.

¹³ פי בתקשורת לא מודיעים שהרגו לנו אלה חמש מאות איש. אנשים בכלל לא יודעים יש אחת שחיה במלאנה (- בספרד), היא לבד במלאנה יהודיה אחת. הרבה אומר שצריך להכניס לפחות יהודי אחד למוסקבה להפוך שם את המוח של הפריצים. היא הנה במלאנה. הילד מגיע [ומודיע] שבש 16 [לחודש] יהיה שבייתה הודעה עם הפלסטניאם שאורקים עליהם פצצות, על נשים ולדים. כל יכול לשלח הודעות לכל העולם. אז היא הביאה תמונה איך שפופצים את ברזילי [עם טיל מעזה שירו החאמס, שאת זה לא פרסמו בעולם].

לירושלים, בתשכ"ז הגעתי. אף פעם בחיים לא באתי לירושלים הייתי ילד בגיל שבע באתי, עם הבית ספר בגיל שלוש עשרה, הלכנו בכל ירושלים. תמיד חלמתי לגור כאן, אמרתי אני, היינו שרים "לירושלים לירושלים", כל [משך הנסיעה על] הרפכת, כל הדרך. נסענו פעם ברפכות, לא כמו היום.

אז מה שקרה [...] ארבע בבקר צום גדליה, שצריכים לצום. [נסענו מהארץ להונגריה] נרדמתי שבע שעות. אני מתעורר, רואה כתוב בודפסט, זה היה צום גדליה. גדליה לא נהרג בבודפסט, הוא נהרג בירושלים. כתוב בודפסט, אמרתי מה אתם? הוא אומר לא, החליפו את השלט במקום ירושלים. שמו בודפסט, אז הוא הביא שם איזה אוטו, אחרי שעתים וחצי כבר אחד וחצי, היה אחד עשרה שהגענו [להונגריה], אחד ועשרים בדיוק אני אנהנו מגיעים אני רואה קרעסטיר. [...] אני נכנס לבית הקברות זה חמש דקות מהחדר אכל, עולים עולים על הר גבוה גבוה גבוה, הר ענק, שם נכנסנו ראינו כתוב ר'

קוראים לזה, אז שחטו תרנגלת והיא חיה עוד שנה וחצי, האכילו אותה דרך הושט בלי ראש, והיא חיה שנה וחצי אחרי ששחטו אותה.

התרנגולת בלי הראש שהמשיכה לחיות במשך 18 חודשים

ואחר ראה יונה, הזפרתי את זה לפני השעור. ראה יונה איך ששוחטים אותה והיא עפה. כי הדם הדביק לה את הושט את הקנה, הדם בעצמו הוא דבק, אז ישר היא עפה.

אני ראיתי תרנגולות חיות חמש דקות, עשר דקות [אחר השחיטה], הייתי הולך לשוחט. אני עד גיל שמונה עשרה, הלכתי לשוחט עד שנהיה סופרים והפל. רק שנהייתי ברסלב, התחילו הסופרים רק כשהגעתי

יְשַׁעִילָהּ בֶּן רַב מֶשָׁה.

הוֹרִיד אוֹתוֹ.

ר' יְשַׁעִילָהּ פִּי בַחֲיִים לֹא רָאוּ אוֹתוֹ לִוְמַד, הוּא רַק הָיָה מִחֶלֶק אָכַל לְאַנְשִׁים. מִי שֶׁהָיָה בָּא, הָיָה מְכַרֵּחַ אוֹתוֹ לְאָכַל. פְּעַם בָּא אֶחָד חוֹלָה מַעִים, הוּא לֹא יָכַל לָרֶדֶת מִהַמְּרַכְבָּה. הָיָה מְרַכְבָּה עִם סוּסִים, כֵּן, עוֹד לֹא הָיָה מְרַצֵּד. מְדַבְּרִים עוֹד שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה לִפְנֵי מַלְחַמַת הָעוֹלָם [השנייה] - תר"ע. אִזּוֹ הוּא ר' יְשַׁעִילָהּ] אָמַר שֶׁהוֹלְכַת לְהִיּוֹת מַלְחַמַת עוֹלָם. אִזּוֹ נִגִּיד תר"נ זֶה הַסְּפוֹר, בָּא אֶחָד חוֹלָה מַעִים לֹא יָכוֹל לָרֶדֶת מִהַמְּרַכְבָּה. אִזּוֹ ר' יְשַׁעִילָהּ נִגַּשׁ הוּא אָמַר אֶתָּה חַיֵּב לָרֶדֶת מִהַמְּרַכְבָּה, וְהִבִּיא לוֹ טְשׁוּלָנֶט מִשְׁבַּת. זֶה הָיָה כְּבַר יוֹם רֵאשׁוֹן כְּנֶרְאָה, אָבֵל טְשׁוּלָנֶט כְּזֶה שְׂיִשֵּׁר מִתִּים, מִי שְׂאוּכַל כְּזֶה טְשׁוּלָנֶט, יָכוֹל לְכַרֵּךְ בַּתְּחִית הַמֵּתִים אַחַר כֵּךְ... הוּא אָמַר אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל, אֲנִי חוֹלָה מַעִים? ! הוּא אָמַר אֲנִי אוֹמֵר לָךְ לְאָכַל תֹּאכַל! יִשֵּׁר הַתְּרַפָּא, אָכַל מִהַטְשׁוּלָנֶט הַתְּרַפָּא. הַתְּחִיל לְלַכֵּת לְבַד, כִּי אַחֲרַת צְרִיכִים לְהוֹרִיד אוֹתוֹ, ר' יְשַׁעִילָהּ בְּעֶצְמוֹ הוֹרִיד אוֹתוֹ מִהַמְּרַכְבָּה, מִהַמְּרַכְבָּה הוּא

אִזּוֹ הָיִינוּ שָׁם שְׁעָה שְׁלֹמָה מֵאֶחָד וְחֻצֵי עַד שְׁתַּיִם וְחֻצֵי, אֲמַרְנוּ שְׁמוֹנֶה תְּקוּנֵי הַכְּלָלִי? עֶשֶׂר, עֶשֶׂר תְּקוּנֵי הַכְּלָלִי. הוּא סִפֵּר, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לְסַפֵּר. כִּי לֹא הָיִיתִי בְּגֵן יְלָדִים, שָׁם לְמַדּוֹ לְסַפֵּר, עַד הַיּוֹם אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְסַפֵּר. עֶשֶׂר תְּקוּנֵי הַכְּלָלִי שְׁעָה שְׁלֹמָה - שְׁעָה וְחֻצֵי זֶה תְּפִס, מֵאֶחָד וְחֻצֵי עַד שְׁלוֹשׁ.

בְּשְׁלוֹשׁ אֲמַרְנוּ רוֹצִים לְנַסֵּעַ לְיִשְׁמַח מִשָּׁה זֶה עֲשָׂרִים דְּקוֹת, הַיִּשְׁמַח מִשָּׁה עֲשָׂרִים דְּקוֹת. רָאִינוּ שָׁם [את ציון רבין] אֶלְכָסְנֶדֶר [מְקוֹמָרְנָא], אָבָא שֶׁל הַיְכָל הַבְּרָכָה לְדָדוֹ. וּבָנוּ שָׁם הַיְכָל וּמְקוּוֹה. מְקוּוֹה חֲמָה רוֹתַחַת, וּמְמַשׁ טְבַלְנוּ שָׁם שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּמְקוּוֹה - אֵיךְ שֶׁהִגְעָנוּ וְאַחֲרֵי הַתְּקוּן הַכְּלָלִי, וְלִפְנֵי שְׂיִצְאָנוּ. קוֹרְאִים לְזֶה אֶהֱיַעַל - א' ה' י' ע' ל' - אֶהֱיַעַל. וּבָנוּ מְמַשׁ הַיְכָל עֲנֻק, עִם חֲדָרִים חֲדָרֵי לְמוֹד. אֶצֶל הַיִּשְׁמַח מִשָּׁה זֶה זְכִינוּ לְהִיּוֹת, אִזּוֹ יִצְאָנוּ מִהַיִּשְׁמַח מִשָּׁה זֶה כְּבַר הָיָה אַרְבַּע וְחֻצֵי. כִּי שְׁלוֹשׁ וְעֶשְׂרִים - שְׁלוֹשׁ וְחֻצֵי כְּבַר הִגְעָנוּ, אֲמַרְנוּ רַק שְׁלוֹשׁ תְּקוּן

אֶלֶף יְהוּדִים. אָמְרוּ לָהֶם לְהַפְנִס
לְתוֹךְ הַנְּחַל וַיְרוּ בָּהֶם, כָּל
הַדְּנוּבָה הַתְּמִילָא בְּדָם. הֵיְתָה דָם
מִמֶּשׁ כָּל הַדְּנוּבָה.

וְשָׁם הֵיינו עַד עֶשֶׂר וַחֲצִי, בְּעֶשֶׂר
וַחֲצִי יִצְאָנוּ, הַגְּעָנוּ בְּאֶחָד
עֲשָׂרָה לְשָׂדֵה הַתְּעוּפָה. זֶה הָיָה
מִמֶּשׁ עֶשֶׂר דְּקוֹת מִהֲשָׂדֵה
תְּעוּפָה, רַק [הַנְּסִיעָה] עִם הַרְמְזוּרִים
וְעַם כָּכָה, אִז תְּפַס חֲצִי שְׂעָה.
נִכְנַסְנוּ לְשָׂדֵה הַתְּעוּפָה הַהִמְרָאָה
הֵיְתָה רַק בְּאֶחָד וְעֲשָׂרָה, בְּאֶחָד
וַחֲצִי הֵיְתָה הַהִמְרָאָה, כִּי הִתְעַכְּבוּ
שָׁם, וְאִז הִגִּיעוּ כָּל הַחוֹלְקִים
הִגִּיעוּ, הִגִּיעוּ מְאוּמָן בְּדִיוֹק, מִי
שְׁנִסַּע דְרָךְ בּוּדְפָסֵט. עַל כָּל פְּנִים
זֶה הָיָה.

הַכְּלָלִי אָמְרָנוּ. אִז בְּאַרְבַּע וַחֲצִי
כָּבֵר יִצְאָנוּ בְּאַרְבַּע וַחֲצִי חֲמֵשׁ.

וְאִז יֵשׁ כְּבִישׁ שְׂזָה מְנַגֵּן, כְּבִישׁ
שְׁהֵם שָׁמוּ (תַּחַת) [מַעַל]

הַאֶסְפֵּלֵט, שָׁמוּ כָּל מִינֵי פְּסִים
כְּאֵלֶּה, שֶׁל בְּרוֹזֵל. פְּסִים שְׂזָה כָּל
בְּרוֹזֵל, זֶה טוֹן אַחֵר, אֵתָה נּוֹסַע
עֲשָׂרִים דְּקוֹת וְזֶה מְנַגֵּן, אֵתָה
שׁוֹמַע מִמֶּשׁ נְגוּנִים, נְגוּנִים מִמֶּשׁ.
אִז לְכָל הַפְּחוֹת זֶה הִחֲזִיָּה אוֹתָנוּ.
וְאִז עֲבָרְנוּ אֵת הַדְּנוּבָה עֲבָרְנוּ,
וְאִז הוּא הִרְאָה לָנוּ מְקוֹם שְׁשַׁחֲטוּ
שָׁם אֵת כָּל הַיְהוּדִים, הִנְהַג הָיָה
יְהוּדִי. הֵם [הַנְּאֻצִּים] שַׁחֲטוּ שָׁם אֵיזָה
שְׁמוּנָה מְאוֹת אֶלֶף יְהוּדִים, הוּא
הִרְאָה לָנוּ אֵת הַמְּקוֹם – כְּאֵן זֶה
הַמְּקוֹם שְׁשַׁחֲטוּ שְׁמוּנָה מְאוֹת

אז ר' ישע'לה אם הוא ה'הי חי, לא היתה שואה. כי בחיים לא ראו אותו מחזיק ספר, לא רמב"ם ולא גמרא ולא לקוטי הלכות. ופעם שאלו רב גדול מה אתה נוסע אליו? [ענה אותו רב גדול:] האדם הזה (- ר' ישע'לה), כל שאלה שתשאלו אותו הוא יודע, כל קשיא שיש בש"ס. הוא רק ה'הי מחזיק ספר כשאף אחד לא רואה, רק בלילה מאחר כשכלם הלכו לישן. [אבל במשך היום] הוא רק ה'הי מאכיל אנשים, יום ולילה ה'הי מאכיל אנשים. תמיד סירים מלאים, ופעם הגיעו מלא אנשים ולא ה'הי סירים [עם אוכל לכמות כזו גדולה], אז הוא אמר כמה שתוציאנו [מהסיר], תמיד ה'הי טשולנט דגים. כמה שיוציאו, רק ה'הי הכל ראו נסים גלויים.

אז זה ה'הי ר' ישע'לה בן ר' משה שאפשר לפעל שם הכל! מה שאדם רוצה ילדים! רפואות! [לרפאות] סרטנים! אין דבר שלא פועלים שם!! אז הוא מביא בספר, זה ספר הבטחה, כתב את הספר אבא של בן ששון (בזאנסון), זה שכותב את זה. זה יצחק שורץ אז שפלוו בחמש עשרה במאוס

[מריץ], יום ראשון אחרי פורים, פלוו להונגריה, כלם התעלפו. אז זקן אחד (- המגיד שיעור שלו) קרא לו, ואמר לו יש לי קבלה מהסבא, כי המגיד שעור - הראש ישיבה, זה ה'הי ישיבה כזאת של ילדים שם, בחורים שפכה הצליחו להתקבל בישיבה.

אומר לו הזקן הזה, אני הייתי עוד שמש אצל ר' ישע'לה. מדברים על תר"ע, שלושים שנה לפני השואה. אז הוא (- ר' ישע'לה) אמר שעוד שלושים שנה הולך להיות שואה. זה ה'הי בשלוש לפנות בקר, פתאום הוא (- ר' ישע'לה) נהיה כלו אדם, הוא אמר יש לי משהו להגיד לכם, שעוד שלושים שנה תהיה פה שואה, שלא היתה כזאת שואה מזמן בריאת העולם. וכל מי שמשמש אותי באמונה, אז הוא כבר יהיה בן תשעים אז, משרת אותי בגיל ששים, אז הוא רק יראה את ההתחלה. אבל הנכדים שלכם יצליחו לעבר את השואה, ואני אחראי שכל הנכדים האלו ינצלו, אני ישמר עליהם.

כַּרְמִים בְּלִי סוּף.
וְהַיְהוּדִים הָיוּ עוֹבְדִים בְּכַרְמִים,
וְאוֹכְלִים אֶצֶל ר' יִשְׁעִילָה
קָרְעֵסְטִירְעָר.

וְלוֹקְחִים וּמְתַסִּיסִים אוֹתוֹ כִּמְה
פְּעָמִים, אֵת הַיֵּין הַזֶּה
נוֹתְנִים לוֹ לְתַסֵּס, וְלְתַסֵּס, וְלְתַסֵּס,
כִּמְה פְּעָמִים. וּמְבִיאִים יְבוֹל חֶדֶשׁ
זֶה לֹקֵחַ שְׁנָתִים שְׁלוֹשׁ לַעֲשׂוֹת
אוֹתוֹ וּמְבִיאִים עוֹד יְבוֹל וְעוֹד
יְבוֹל שְׁלוֹשָׁה יְבוּלִים. מִהַשְּׁנָה
הַקּוֹדֶמֶת וְעוֹד שְׁנָה כִּמְה פְּעָמִים,
וְזֶה מִה שְׁאָמַר רַבִּי נַחֲמָן מִי
שְׁטַעַם יֵין הוֹנְגְרִי לֹא יוֹכְלוּ
לְהַטְעוֹת אוֹתוֹ לְעוֹלָם!! וְעוֹר
סִ'הָאֵט בְּאִזְכָּן פּוֹן דְּעַר
הוֹנְגְרִישְׁעַר וְיֵין מְקַעֵן הָעַם נִישְׁט
אָפּ נֶאֱרָן.¹⁴

או |מקריא מהערה הקודמת בה מספר על
התקופה בה מדינות אירופה נכנעו לחיה
הנאצית ונסו להתפייס עמם: "לדוגמא אירונית
וכואצבת ב'יתור': ילדי צרפת התמימים שמתחנכים
לאהבת התרבות מוכבים על ידי' המרות
שלהם להעריץ על קירות
המוזאונים יצירותיהם של ציירים
מפרסמים בזמן שחלק לא מבטל

אִז הָיָה אַחַד שְׁמוּאֵל, הוּא אָמַר
אֲנִי רוֹאֶה אוֹתְךָ [בחלום] שׁוֹתֵת
דָם. הוּא עֲכָשׁוּ נוֹסֵעַ קוֹרְאִים לְזֶה
בוֹדְרוֹג, בוֹדְרוֹג זֶה הַנְּהָר, הַנְּהָר
שְׂרָאֵינוּ [בהונגריה] קוֹרְאִים לוֹ
בוֹדְרוֹג קָרְעֵסְטִירְעָר, זֶה הַשֵּׁם –
שֵׁם הַנְּהָר. אִז שְׁמוּאֵל הִזָּה אוֹמֵר
לוֹ חֲלַמְתִּי שְׁאֵתָה בְּלֶף דָם, הוּא (-)
ר' יִצְחָק שׁוּרֵץ) אוֹמֵר זֶה "חֲלוֹמוֹת
שְׁאָ יְדַבְּרוּ", וְזֶה הָיָה חֲלוֹם
אֲמַתִּי.

ואז הם (- ר' יצחק שוורץ וחברו) נסעו
מטוקאי, הרי הונגריש'ע ויין
זֶה יֵין טוֹקָאִי, פֶּה [בהערות בעמוד 185]
הוּא מְסַבֵּיר מִה זֶה יֵין טוֹקָאִי,
אִיךְ עוֹשִׂים אֵת הַהוֹנְגְרִישְׁעַ וְיֵין.
אִז הוּא מְסַבֵּיר כָּל זֶה כּוֹתֵב
יִצְחָק: יֵין טוֹקָאִי שְׁזֶה הַיֵּין הַכִּי
טוֹב בְּעוֹלָם בְּעַל מוֹנִיטִין שְׁעַל זֶה
אָמַר הַרְבֵּיהּ מִי שְׁטַעַם
מִהַהוֹנְגְרִישְׁעַ וְיֵין לֹא יוֹכְלוּ
לְהַטְעוֹת אוֹתוֹ לְעוֹלָם. אִז בְּעַל
מוֹנִיטִין אֶצֶל מְבִינֵי עֲנִין, זֶה
לֹקֵחַ כִּמְה שְׁנִים לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ.
לֹקְחִים עֲנָבִים,
רְאִינוּ אֵת הָעֲנָבִים, הַיֵּינוּ שֵׁם,

מוראי מקומות והערות

¹⁴ וכך היין תוסס שוב, וחוזר חלילה, וכל תסיסה נוספת משביחה את היין.]

¹⁴ [סוד יצור היין הונגרי הוא שאחר שמתסיסים את היין, מוסיפים אחר שנה ליין שתסס שוב יין חדש,

להפגנות נגד הפלסטינאים. כי את הפלסטינאים שונאים יותר מאשר היהודים - הנאצים. כי הנאצים טוענים שאירופה שיכת להם, הם נגד זרים הם לא רוצים לקבל זרים. ויש כבר שתי מיליון מהגרים בצרפת. כי היה עכשו שלוש מאות אלף הפגנה, של מהגרים פלסטינאים, בלונדון, המשטרה לא עושה כלום.

עדין לא בקשו סליחה ממה שעשו ליהודים [בזמן השואה], וגזלו אותם את כל היצירות את כל הבתים את כל המוזאונים. ואת כל הפנורות את כל הפסנתרים, הכל של יהודים. כי לגויים לא היה כלום, הגויים היו

מהן נגזלו ממגרשי דראנסי-אשוויץ. לפני מספר שנים ראיתי בעתון צרפתי יקרתי מודעה קטנטנה שמזמינה את יוצאי חלציהם של המגרשים מדראנסי לבקש בחזרה מרשות המוזאונים את היצירות הללו. היה שם יצירות... אז הוא אומר [חוזר לתחלת הערה: "עם זה השתנתה הוונגרה לשכנותיה האירופיות שבלעדי סיענו לא הייתה היוזמה] השטנית [מתבצעת כל קד מהר]. אז מאות אלפים נהרגו בבוודפסט, מאות אלפים קרבנות וכל ההונגרים שתפו פעלה עם הנאצים.

כי עכשו יש מפלגה נאצית חדשה בצרפת, הם באו

לְהִיּוֹת, וּבְקָשִׁי יֵשׁ שָׁם מִיָּם שׁוֹאֲבִים מִהַבְּאֵרוֹת. וּפְתָאוֹם הִיא רוֹאָה אֶת ר' יִשְׁעִילָה קָרְעֶסְטִירְעִיר [בַּחֲלוּמָה], הִיא רוֹאָה אוֹתוֹ. וְהִיא יוֹשֶׁבֶת עַל לְמַרְאֲשׁוֹתָיו - עַל עֶרֶשׁ דְּוֵי שֶׁל נִכְדָּהּ. וְהִיא חוֹלְמַת יֵשׁ מִיִּשְׁהוּ וּמִדְּבַר אֱלֹהִים; תִּקְשִׁיבִי לִי, אֲנִי שׁוֹלַח לָךְ אֶת הַפְּרוֹפֶסוֹר הַכִּי גְדוֹל בְּעוֹלָם, אֲנִי שׁוֹלַח לָךְ.

הִיא לֹא מְבִינָה, הִיא מִתְעוֹרְרֶת, הַנְּרוֹת כְּכֹר דּוֹלְקִים הַתְּרַנְּגוּלִים כְּכֹר עוֹשׂוֹת קוֹקוֹרִיקוֹ. הַסִּיח (סוס צעיר) צוֹרַח, צוֹעֵק בְּאֵרוֹה רוֹצֵה שִׁיתַּנּוּ לוֹ אֲכַל, הַכֶּלֶב נוֹבַח פְּעָמִים. וּמְסוֹבֶבֶת אֶת רֵאשָׁה לִימִינָה וְלִשְׂמָאלָהּ מִי זֶה הָאִישׁ. מִי זֶה הִיָּה מִיִּשְׁהוּ צוֹעֵק לָהּ אֲנִי שׁוֹלַח לָךְ אֶת הַפְּרוֹפֶסוֹר הַכִּי גְדוֹל, הִיא מְחַפֶּשֶׁת מִי זֶה הִיָּה.

הִיא רוֹאָה [הַתְּנוּעָה הַיְחִידָה שֶׁנִּרְאָתָה לְעִזּוֹ הִיָּתָה הַכְּהוֹב הַלְהֶבֶה שֶׁל מְנוֹרַת שְׁמֹן קִטְנָה בְּרֵאשׁ תְּרוּנָה שֶׁל] אַחַת הַסְּפִינּוֹת בְּנֶהֱרָה". [סְבֵתָא סְגָרָה אֶת הַחֲלוֹן בְּשִׁמְט וְלִחְשָׁה:] - "זֶה הִיָּה מְלֶאֶךְ [אֱלוֹקִים], הִיא הַרִימָה אֶת יְרוּעוֹתֶיהָ אֶל עַל וְהִשְׁלִיכָה רֵאשָׁה לְאַחֹר צִינָיָה נְעוּצוֹת בְּתַקְרָה. - אֱלוֹקִים] אֲנָא הַגִּשְׁם אַתְּ חֲלוּמֵי...".

עֲנִיִּים. וְכָל הַמוֹזְאוֹנִים מְלֵאִים מִיִּצִּירוֹת שֶׁל צִירִים מְפָרְסָמִים, [בְּזִמְנוֹ שֶׁחֵלַק לֹא מְבַטֵּל מִהוּ נִגְזָלוּ מִמְּגִרְשֵׁי דְרֵאנְסִי - אוֹשְׁוִיץ"].

"כִּי קָבְרוּ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל ר' יִשְׁעִילָה... " אֶפְשָׁר שָׁם לִפְעַל כָּל מָה שְׁרוּצִים, כָּל מָה שְׁרוּצִים!.

עֲבָשׁוּ אֲנַחְנוּ נִקְרָא אֶת הַסְּפוֹר עַל סְבֵתָא אַחַת שֶׁהַנְּכַד חָלָה לְמוֹת, הִיָּה מִגַּפַּת יְלָדִים בְּקָרְעֶסְטִיר, כָּל זֶה סְפוֹר בְּתֵרִ"נ כְּנִרְאָה, שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה לְפָנַי שֶׁהוּא נִפְטָר. אִזּוֹ הִיא (- הַסְּבֵתָא) כָּל הַלֵּילָה הִיא רַק בְּכַתָּה, הַנְּכַד כְּכֹר לֹא דִבֵּר, כְּכֹר הִיָּה מִשְׁתַּק, וְהִיא הַמְּשִׁיכָה לְהַתְּפַלֵּל. אִזּוֹ בְּבַקֵּר כְּשֶׁהִשְׁמַשׁ כְּכֹר זוֹרַחַת לְיַד הַחֲלוֹן, הִיא מְנַמְנַמַּת, וְהִיא רוֹאָה בְּחֲלוֹם אֶת ר' יִשְׁעִילָה מְקָרְעֶסְטִיר. אִשָּׁה פְּשוּטָה, שְׁגָרָה בְּקָרְעֶסְטִיר. אִזּוֹ הִיא חוֹלְמַת שֶׁהִגִּיעַ ר' יִשְׁעִילָה אֵלֶיהָ בְּחֲלוֹם, וְהוּא אוֹמֵר לָהּ אֲנִי שׁוֹלַח לָךְ אֶת הַפְּרוֹפֶסוֹר הַכִּי גְדוֹל בְּעוֹלָם, בְּחֲלוֹם. הִיא הִיָּתָה בְּקָרְעֶסְטִיר, כְּכֹר שְׁכָל הַבְּתִיִּים חֲצִי בְּאֲדָמָה, מְלַפְּנֵי אֱלֹפִים שָׁנָה כָּל הַבְּתִיִּים. הוּא אוֹמֵר כְּכֹר הַכִּי עֲנִי שְׁיִכּוֹל

היא רואה מרְכָּבָה מְלֻכּוֹתִית, חוֹנָה לֵיד הַבָּאָר, כְּלָה מְצַפֶּה זָהָב, שְׁנֵי סוּסִים לְבָנִים, וְהַעֲגֹלֹן מְשָׁקָה אֶת הַסּוּסִים הַלְּבָנִים. היא מְצִיָּצָה פְּנִימָה, היא רואה אָדָם הַדּוֹר בְּלִבּוֹשׁוֹ, עֲנִיבָה כְּמַעֲט כְּלָה זָהָב, וְהוא יֵשׁ לוֹ תִיק גִּימָס בּוֹנֵד, אָבֵל שֶׁל שָׁרִים, שֶׁל מְלָכִים. וּמְרָכָבָה מְלֻכּוֹתִית, וְאַפִּילוֹ, הַעֲגֹלֹן - אֶפְלוֹ הַנְּהַג שֶׁל הַמְרָכָבָה, הוא לְבוֹשׁ עִם כְּפֹתוֹרֵי זָהָב נוֹצְצִים, רְקָמוֹת זָהָב, פְּסִים מְזָהָב, או שְׁזָה זָהָב טָהוֹר, או שְׁזָה מְצַפֶּה מְזָהָב. וְסוּסִים לְבָנִים, שְׁבַחֲיִים היא לא רְאָתָה כְּאֵלָה סוּסִים, רק לְמַלְךְ יֵשׁ כְּאֵלָה סוּסִים, סוּסִים מְלֻכּוֹתִיִּים, סוּסִים

פְּתֵאוֹם מְגִיעַ מֵר פְּרִידָמָן, כְּנֶרְאָה זֶה בְּעֵלָה. הוא אומר מָה שְׁלוֹם הַיֶּלֶד? היא אומרת הוא כָּבֵר הוֹלֵךְ לָמוֹת. – הוא עֲדִין נוֹשֵׁם. היא אומרת כֵּן, חֲלַמְתִּי חֵלוֹם, שֶׁר' יִשְׁעִילָ'ה מְקַרְעֵסְטִיר שוֹלַח לִי אֶת הַפְּרוֹפֶסוֹר הַכִּי גְדוֹל בְּעוֹלָם. טוב הוא אומר, כְּנֶרְאָה שְׁאֵת כָּבֵר הוֹזָה הַזֵּיוֹת, מְרוֹב הַצֶּעֶר עַל הַנְּכֵד, אֶת כָּבֵר הוֹזָה הַזֵּיוֹת. אֵיזָה פְּרוֹפֶסוֹר, אֲנִי כְּאֵן נִמְצְאִים בְּאֵיזָה כָּפֵר נִדָּח, מָה לָנוּ וְלַפְּרוֹפֶסוֹרִים, הַלּוֹאֵי שְׁיֵהִיָּה פֹה אֵיזָה רוֹפֵא נוֹרְמָלִי בְּכֶפֶר הַזֶּה.

הַפְּעֻמוֹנִים שֶׁל הַכְּנִסְיוֹת מְצַלְצְלוֹת, היא הוֹלְכֵת לְשֵׁאֵב מִים שְׁמוֹנָה בְּבִקְרָה.

כָּאֵן מִמּוֹל. וְאִיךְ שֶׁהִיא אוֹמֶרֶת לוֹ
אֶת הַמִּילִים הוּא כָּאֵן מִמּוֹל, הוּא
מִיָּד קוֹפֵץ מֵהַמְרַכְבָּה רֵץ לְתִינוּק,
נֹתֵן לוֹ בְּקִבּוּק קֶטֶן, תִּשְׁתֶּה טֶפֶה,
כָּל שְׁעָה טֶפֶה, חֲמֵשׁ טֶפֶוֹת כָּל
שְׁעָה יוֹם וְלֵילָה, חֲמֵשָׁה יָמִים.
וְהוּא כִּבְר פּוֹתַח אֶת הָעֵינַיִם הוּא
כִּבְר מֵתְאוּשָׁשׁ הַתִּינוּק.

הוּא אוֹמֵר אֲנִי רוֹצֵה לְתֵת לְךָ
[טיפּוֹל רִפּוּאי בְּחַיִּים]. הִיא פּוֹתַחֶת
שֶׁם אֲרַנֵּק מוֹצִיאָה כְּמֵה יוֹרְאִים,
כְּמֵה כְּתָרִים, כְּמֵה קְרוֹנוֹת, זֶה
הוֹנְגְרִיָּה כְּמֵה קְרוֹנוֹת. הוּא אָמַר
אֲנִי לֹא לֹקַח פְּרוֹטָה. לָמָּה לֹא?
הוּא אוֹמֵר לָהּ חֲלַמְתִּי חֲלוֹם
בְּלֵילָה, חֲלַמְתִּי חֲלוֹם בְּלֵילָה,
שֶׁתְּבוֹא אֵשֶׁה וְתִגִּיד לִי, תְּבוֹא
לְרַפָּא אֶת הַנֶּכֶד, וְאֲנִי צָרִיךְ מִיָּד
לְרַפָּא אֶת הַנֶּכֶד, וְלֹא לְקַחַת
מִמֶּנָּה שׁוּם דָּבָר. הוּא אוֹמֵר הִיָּה
לִי חֲלוֹם פְּקוּדָה מְשָׁמִים,
וּמְשָׁמִים יִחְזִירוּ לִי, וְאֲנִי לֹא
לֹקַח פְּרוֹטָה, אֲזַי גַּם הוּא חֲלָם
חֲלוֹם הַפְּרוֹפְסוֹר, אֲזַי כָּל זֶה
הַנְּסִים שֵׁישׁ בְּקַרְעֵסְטִירְעֵר.

אֲזַי הַרְמַב"ם מְבִיא, שְׁאֶפְלוּ
שׁוֹחֲטִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי-

דְּהֵינּוּ שֶׁשָׁחֲטוּ שְׁנֵי סִימְנִים, עֲדֵין הוּא נֹחֵשֶׁב חַי.

לְבָנִים. וְכֹלָם נְעַמְדִים מִסְבִּיב
לְמַרְכָּבָה, וְרוֹאִים שֶׁם מִישֶׁהוּ
יוֹשֵׁב שֶׁם עַל מוֹשָׁב מְרַפֵּד, זֶה
כְּרַכְרָה מְלֻכוֹתִית, זֶה יוֹתֵר מְרַפֵּד
מִמְרַצְדֵס. וְכֹלָם מְסַתְכָלִים עַל
הַנוֹסֵעַ, עַל זֶה שֶׁבְּפָנִים - עַל
הַפְּרוֹפְסוֹר, "[לֹא הָיָו לוֹ] (-לְפְרוֹפְסוֹר)
כְּפַתּוּרֵי זֶהָב, וְהוּא הוּא קֶרַח"
כְּמוֹ כָּל הַפְּרוֹפְסוֹרִים, - קֶרַחִים
לְגַמְרֵי. וְתִיק עוֹר מְאוֹד יְקָרְתִי,
שְׁנֵה בְּטַח אֵיזָה מְאֵה דוֹלָר
מְאֵתִים דוֹלָר, זֶה כְּמוֹ תִיק שֶׁל
רוֹפֵא.

וְאֲזַי הִיא הִבִּינָה שְׁנֵה פְּרוֹפְסוֹר,
רוֹפֵא, וְאֲזַי הִיא צוֹעֶקֶת לוֹ;
יֵשׁ לִי כָּאֵן יְלָד חוֹלָה - נֶכֶד חוֹלָה,
אוֹלֵי אֵתָה יְכוֹל לְקַפֵּץ לְרֹאוֹת
אוֹתוֹ לְשִׁנְיָה, רַק שְׁנֵיָה, שְׁנֵיָה!
אִיךְ שֶׁהִיא אוֹמֶרֶת לוֹ הוּא קוֹפֵץ
מֵהַמְרַכְבָּה, וְרֵץ כָּל עוֹד נִפְשׁוֹ בּוֹ,
הוּא רֵץ בְּרִיצָה. הִבִּית הִיָּה מוֹל,
וְהוּא עֲטוּף בְּבִגְדֵי זֶהָב, פְּרוֹפְסוֹר
מְפָרְסֵם יְחִיד בְּדוֹרוֹ. הַגּוֹיּוֹת
מְשַׁתְּחוֹת לְפְרוֹפְסוֹרִים,
מְנַשְׁקוֹת לָהֶם אֶת הַרְגָלִים, אֲבָל
הִיא יְהוּדִיָּה הִיא לֹא יְכוֹלָה.
מְסַפִּיק שְׁמִשְׁתַּחֲוִים בְּיוֹם כְּפוֹר.

"פְּרוֹפְסוֹר פְּרוֹפְסוֹר", תְּרוּץ
לְנֶכֶד שְׁלִי, הוּא

ומנצנצות אלו] יצילו את חייו". עכשיו הוא מגיע, הוא הולך בצעדה איזה שלשה ימים ושלשה לילות בלי לאכל, מאה גרם לחם ליום, הוא לא אוכל כלום.

[פֶּרֶק 28] 'צעדת המות'. אחד, אחיו או בן דוד שלו אמר לו אני בורח, כי אפשר לברח, כי יש בסך הכל איזה שני שומרים על אלף אנשים אפשר לברח. הולכים ברגל, יש כאן יערות. אז הוא נתן לי את הדסקית שלו את המספר שלו, הוא אמר תודיע לכלם אם תמצא אותם בחיים, את אמא שלי, אבא שלי, ספר להם שנפרדת ממני כאן בצעדת המות. אחרי זה נשק אותם לשלום.

ואיך שיהיה "אביו ואחיו הגדול שהו בבודפשט". בקצור, הוא התחבא אצל הגויים פנראה, באיזה עלית גג. ["סמי ידע], עם זאת, כי אמו ושתי אחיותיו הקטנות נהרגו. אחי חב את חייו לסמי, שניהם היו בגוון ושניהם עבדו שם במטבח. יום אחד קלף אחי לפתות ונתפס כשהכניס פסת לפת לפיו. הכל ידעו כי הענש על גנבה מהמטבח, ולו אף השארית

ואחרי זה הוא [פעל הספר 'ההקטנה' על ר' ישעיה] מביא בסוף הספר שהוא כבר עמדו לירות בו, כי הלכו ברגל מאושוויץ הלכו ברגל [בצעדת המוות בסוף השואה]. שלוש שבועות לא נתנו להם אכל, והיו צריכים ללכת ברגל להגיע שם לאיזה האנגר, לאיזה אקס, לשם אותם שם באקס. ובאקס שם דרכו אחד על השני, כלם מתו באקס.

[מקריא] מתוך פרק 25 'הנסיון' עמוד 156:
בדרךש שמעלי שכב זכו בר מזל שבפיו היו לא פחות] מעשרים ושלוש שני זהב [אני בטוח שבחלומותיו הפרועים ביותר לא שער כי עשרים ושלוש שנים מלאכותיות

שעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בנים בבית מדרשו בעיר העתיקה

כְּנֶסֶת, הֵלְכוּ בַּבָּתִּים וְהָרְגוּ יְהוּדִים.

"הַתְּנָאִים הָיוּ נוֹחִים מְעַט יוֹתֵר, אֲסִירִים שִׁפְּרוּ אַחֲרֵי קְבוּצָתָם לֹא נוֹרוּ אֶלָּא הוֹרְשׁוּ לְהַצְטַרֵּף לְקְבוּצָה הַבְּאָה אַחֲרֵיהֶם. הָיָה מִרְחָק שֶׁל כְּמֵאָה מֵטֵר בֵּין הַקְּבוּצוֹת כִּי שֶׁהָאֲסִירִים שִׁפְּרוּ מֵאַחֵר וּמֵצִאוּ אֶת עֲצָמָם בְּרוּחַ בֵּין הַקְּבוּצוֹת לֹא הָיוּ תַּחַת כָּל הַשְּׂגָחָה" מִי שִׁפְּרָה בְּצַעֲדַת הַמּוֹת [לגמרי] ירו בּו.

"בְּתַחֲלַת הַצְּעָדָה הַיִּיטִי בְּקִדְמַת הַקְּבוּצָה הַשְּׂנִיָּה. אוֹלָם לֹא עֲמַדְתִּי בְּקֶצֶב וּבְמַהֲרָה הִגַּעְתִּי לְקְבוּצָה שְׁלִישִׁית וְאִי לְרִבִּיעִית. כְּשֶׁעָבַרְתִּי בֵּין הַקְּבוּצוֹת הִגַּעְנוּ לְמִטֵּעַ בְּדַרְךְ שֶׁגָּבַל בַּיָּעַר עֲבוֹת הָיְתָה זֶה הַזְּמַנְנוּת מְצִיגָה לְכִרַח לְחַפְשִׁי], כִּינֵן שְׂאִישׁ מֵהַשּׂוֹמְרִים לֹא הִבְחִין בִּי, אוֹלָם לֹא הָיָה לִי הַכּוֹחַ לַעֲשׂוֹת זֹאת. [וְאִי רְאִיתִי אֶת הַדּוֹדֵי סַמִּי הוּא הַתְּבוּנוֹ קְדִימָה וְאַחֲרָה, רָאָה שְׂאִין מְשֻׁחָחִים בּו, חִבְּקוּ] נִשְׁקוּ אוֹתִי וְאִי נִעְלַם אֶל תּוֹךְ הַיָּעַר. [בְּמַהֲרָה נִעְלַם מִן הַעֵין אֶדְ שְׂמַעְתִּי אוֹתוֹ צוֹעֵק] - "יְהִי ה' עִמָּךְ". [וְעַמְדָה הַשְּׂכֵתִי בְּצַעֲקָה].

עֲבָשׁוּ [פֶּרֶק 29 הַמוֹצֵיאַ לְהוֹרֵג וְהָרַב עוֹשֶׂה נְסִים: עֲבָשׁוּ [מִסְפָּר] אִיךְ הוּא חוֹלֵם אֶת

הַקְּטַנְטָנָה בְּיוֹתֵר הוּא עֲנֵשׁ מוֹת. (בְּסִפֵּר מוֹבָא כִּי צִדְדֵי הַצִּיל אוֹתוֹ בְּמִסְרֵי נֶפֶשׁ וְהָרַג אֶת הַקְּאִפּוֹ).

"אָחִי סִפֵּר, גַּם כִּי לִפְנֵי הַשְּׂמוּעָה], הֵם הִנִּיחוּ אֶת הַשּׁוֹט בְּיָדוֹ, וְשִׁנְשָׁלַח לְמִשְׁרָפָה (אוֹתוֹ קְאִפּוֹ), כְּשֶׁהַשּׁוֹט עֲדִין בְּאֶצְבָּעוֹתָיו הַמְּתוֹת. מִסְתַּבֵּר, כִּי אִמֵּר לְחִבְרֵי פַעַם, כִּי אִם יִהְרַג בְּיַדִּי אֲסִיר, שְׂיִרְצְחוּ שְׁנַיִם עֲשָׂר אֲסִירִים כְּנֶקְמָה עַל מוֹתוֹ, אִךְ מִמְּשִׁיכוֹ לֹא קִים אֶת הַבְּטָחָתוֹ [- מִשְׁאַלְתוֹ]. " אִז הַצְּלִיחוּ אֶת הַקְּאִפּוֹ הַזֶּה, לְחַסֵּל. "אוֹתוֹ לִלְהָ, לָנוּ עַל פְּסַגְתָּה שֶׁל גְּבַעַת מִיַּעֲרָת". מְדַבְּרִים חֲדָשׁ פְּבֵרוֹאֵר שְׁזָה הַחֲדָשׁ הַכִּי קָר, הַכִּי קָר בַּשְּׁנָה. אֲנַחְנוּ עֲכָשׁוּ, רַק הַתְּחַלְּנוּ אֶת נוֹבְמֵבֵר. "כְּשֶׁקָּם עַל רַגְלֵינוּ... " ... הוֹדִיעֵנוּ כְּבָר אַרְבַּע עֲשָׂרָה בְּנוֹבְמֵבֵר.

עֲבָשׁוּ [10 בְּנוֹבֵמֵבֵר 1938] הָיָה לִיל הַבְּדִלְחָה. בְּעֲשָׂרָה, יוֹם שְׁשִׁי הָיָה לִיל הַבְּדִלְחָה. אִז [לְכַאוּרָה הַכּוֹנֵה שְׂעֵכְשִׁין] עָשׂוּ תְּהַלּוּכוֹת בְּגִרְמָנְיָה, אִז הַנְּאֲצִים צָעֲקוּ עֲלֵיהֶם, וְאִמְרוּ חֲבַל שֶׁלֹּא הָרְגוּ אֶת כָּלְכֶם, אַתֶּם עוֹד חַיִּים בְּכָלְל? לִיל הַבְּדִלְחָה נִהְרְגוּ אוֹלֵי מֵאָה יְהוּדִים, אֲבָל שָׂרְפוּ אֲלָפִים בְּתֵי

הַגָּשֶׁר, וְהוּא אוֹמֵר וְדוּי, כָּל רִגְעַ עֹכְשׁוֹ הוֹלֵךְ בְּצַעֲדַת הַמָּוֶת כְּכֹר שְׁלוֹשָׁה יָמִים בְּלֵי אוֹכֵל, יוֹרֵד גֶּשֶׁם חֲזָק. אִז מְצִינָ [בספר] שֶׁהֵם בְּפִכְרוֹאֵר [שיא הקור], אִז הוּא מְגִיעַ לְעִירָה וְלֵס [וימרחק] שְׁלוֹשָׁה קִילוֹמֶטֶר [מהעיר, אמר:] אֲנִי לֹא יְכוֹל לְלַכֵּת שְׁלוֹשָׁה קִילוֹמֶטֶר, אֲנִי מְגִיעַ לְגָשֶׁר שֶׁל הַדְּנוּבָה ^[15].

שָׁם [בְּצַעֲדַת הַמָּוֶת] הוּא כְּכֹר לֹא יְכוֹל לְלַכֵּת יוֹתֵר, הוּא נֶעֱמַד עַל

הַקְּרַעֲסֵטִיר'עֵר. בְּקַצּוֹר הוּא עֹכְשׁוֹ הוֹלֵךְ בְּצַעֲדַת הַמָּוֶת כְּכֹר שְׁלוֹשָׁה יָמִים בְּלֵי אוֹכֵל, יוֹרֵד גֶּשֶׁם חֲזָק. אִז מְצִינָ [בספר] שֶׁהֵם בְּפִכְרוֹאֵר [שיא הקור], אִז הוּא מְגִיעַ לְעִירָה וְלֵס [וימרחק] שְׁלוֹשָׁה קִילוֹמֶטֶר [מהעיר, אמר:] אֲנִי לֹא יְכוֹל לְלַכֵּת שְׁלוֹשָׁה קִילוֹמֶטֶר, אֲנִי מְגִיעַ לְגָשֶׁר שֶׁל הַדְּנוּבָה ^[15].

שָׁם [בְּצַעֲדַת הַמָּוֶת] הוּא כְּכֹר לֹא יְכוֹל לְלַכֵּת יוֹתֵר, הוּא נֶעֱמַד עַל

מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

הוֹצֵאנוּ אֶת כָּלֵם, הַתְּכַנְנוּ לְהוֹצִיא אֶת כָּלֵם. כִּי רִצִּיתִי לְיִסֵּעַ לְמַעַן שֶׁל מְגִידוֹ [ב-]. כָּל זֶה מְגִידוֹ, לְמִרְוֹת שֶׁמְגִידוֹ זֶה נִמְצָא רְחוֹק לְגַמְרִי, קוֹרְאִים לָזֶה מְעֵן מְגִידוֹ. [.....]

¹⁵ כִּי כָל מֵה שְׁנַסְעֵנוּ [לְקַרְסֵטִירִי בְּצוּם גְּדִלְיָה, הִיָּה] לְעִשׂוֹת תְּשִׁלִּיךְ פְּשׁוּט, פֶּה רִצִּינוּ לְעִשׂוֹת תְּשִׁלִּיךְ לְמִטָּה בְּמַעַן אִז הֵם לֹא הִסְפִּינוּ לְקַחַת אוֹתִי, אִז הִחְלַטְנוּ שְׁנוֹסְקֵים לְדְנוּבָה לְעִשׂוֹת תְּשִׁלִּיךְ, עֲשִׂינוּ תְּשִׁלִּיךְ בְּתוֹךְ הָאוֹטוֹ, אֲמַרְנוּ תְּשִׁלִּיךְ בְּדְנוּבָה. אִז

אָבֵל הוּא הִיָּה בְּדַרְגָּה יוֹתֵר גְּבוּהָה – הִזָּה שֶׁהֵעֵלָה אוֹתִי, הִיָּה לוֹ כָּאֵן [עַל הַפֶּתַח] אִיזָה פְּלֶאפֶּל (בְּדַרְגָּה צְבִיבֵיית בְּכִינָה), הוּא אוֹמֵר קִבְלֹתִי פְּקוּדָה, לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ לַמְּשֹׁאֵית. "הַסָּגָן אָמַר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַשְׁאֵר, דְּרָגָתוֹ שֶׁל הַחֵיִת הָאֶס-אֶס" זֶה כָּלֵם חֵיִוֹת טוֹרְפוֹת שְׂדִים כְּאֵלָה, הוּא הִיָּה יוֹתֵר דְּרָגָה גְּבוּהָה מֵהִזָּה שִׁיּוּרִים בְּמַפְגְּרִים.

"הוּא פָּנָה לְדַרְכּוֹ, אֵל אֶסִּירִים בִּישֵׁי גֵדָא אַחֲרִים. שְׁמַעְתִּי אֶת אֶקְדָּחוֹ נִטְעַן שׁוֹב וְשׁוֹב" הוּא טוֹעֵן אֶת הָאֶקְדָּח, וְגַמְרוּ לְהַחֲלִיף אֶת הַגְּלָגַל וְהַמְּשֹׁאֵית נוֹסַעַת, אֲנִי בְּתוֹךְ הַמְּשֹׁאֵית. "אִישׁ לֹא אָמַר לִי דְבָר, אֶךְ כָּל אֶחָד מֵהֶם נָתַן לִי מִשְׁהוֹ: הָרֵאשׁוֹן פְּחִית בְּשָׂר, הַשְּׁנִי פְּרוֹסַת לֶחֶם שְׁחוֹר וְהַשְּׁלִישִׁי צִנְצָנָת עִם רֶבֶה".

בְּסוֹף "הַמְּשֹׁאֵית נִעְצָרַת בְּקִצְהוֹ שֶׁל יַעֲר עֲבוֹת, וְאֶחָד הַחֲמִילִים קִפֵּץ בְּזוּרִיזוֹת הַחוּצָה". אָמַר תְּרַד מִהַמְּשֹׁאֵית תִּלְךָ לִיעֵר. הוּא קִפֵּץ שׁוֹב עַל הַמְּשֹׁאֵית וְאֲנִי יְרִדְתִּי מִהַמְּשֹׁאֵית, רְאִיתִי אֶת הַכֶּפֶר גּוֹנֶסְקִירְשֵׁן שֶׁהִיָּה בְּמַרְחָק שֶׁל פְּחוֹת מְקִילוֹמֵטֵר אָבֵל אֲנִי לֹא יָכוֹל לְלַכֵּת. "אֶךְ לֹא הִיָּה סִימָן

פְּתֹאוֹם הוּא שׁוֹמֵעַ פְּצוּץ מְגִיעָה מְשֹׁאֵית וְהַטְּיִיגֵר – הַגְּלָגַל הָאֲחֹרִי הַתְּפוּצֵץ. עֲכָשׁוּ הִיא עוֹמְדַת רְבַע שְׁעָה לְהַחֲלִיף גְּלָגַל. בְּרִבְעֵ שְׁעָה אֲנִי הוֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמְּשֹׁאֵית, זֶה הַמְּשֹׁאֵית שֶׁהוּא שְׁלַח לִי. "הָאֵם לַמְּשֹׁאֵית זוֹ הַתְּכּוֹן הַרְבִּי", [שְׁמַעְתִּי] עוֹד יְרִיָּה. כָּל יְרִיָּה זֶה מִיִּשְׁהוֹ נִהְרָג. עֲכָשׁוּ שְׁלוֹשָׁה חֲמִילִים יִשְׁבוּ שָׁם [עַל הַמְּשֹׁאֵית] עִם כָּלֵב, עוֹד הִיָּה שָׁם כָּלֵב גַּם כֵּן, אִם בְּכָלֵל יִתְּנוּ לִי לְעֵלוֹת, [וְהוּא בִיקֵשׁ מִהַחֲמִילִים שֶׁעַל הַמְּשֹׁאֵית:] אֲנִי יְהוּדִי, אֲנַחְנוּ כְּבָר בְּסוֹף הַמְּלַחְמָה, קָחוּ אוֹתִי, קָחוּ אוֹתִי, תַּעֲלוּ אוֹתִי, אֲנִי כְּבָר לֹא יָכוֹל לְעֵלוֹת. לְפָנַי שֶׁהוּא יוֹרֵה בִּי זֶה שֶׁהוֹלֵךְ מֵאַחֲרָי, הוּא (- הַחֲיִיל שֶׁעַל הַמְּשֹׁאֵית) אוֹמֵר "קְדִימָה קְפוּץ פְּנִימָה" [אִמַר לוֹ ר' יֵצַחֵק: תַּעֲוֹר לִי לְעֵלוֹת] אֲנִי לֹא יָכוֹל לְעֵלוֹת, אִזּוֹ הוּא אַחַז אוֹתִי [וְהֵעֵלָה אוֹתִי].

[וְהַחֲיִיל שִׁירָה בְּכָל מִי שְׁפִיגֵר, שְׁהִיָּה] רְשָׁע, בְּלוֹנְדִינִי גְרַמְנִי, שְׁעַכְשׁוֹ חֲשַׁבְתִּי שֶׁהוּא יִתְחַיל לְצַעוֹק עָלַי: בּוֹא הִנֵּה יְהוּדִי [מְדוּעַ אַתָּה עוֹלָה עַל הַמְּשֹׁאֵית]. פְּתֹאוֹם אִזּוֹ זֶה שִׁיּוּרָה בְּכָלֵם שְׁמַפְגְּרִים הוּא אוֹמֵר תְּרַד מֵהַעֲלִית לַמְּשֹׁאֵית אֵין לָךְ רְשׁוֹת,

לְכַל מַחְנָה. בְּכָל פַּעַם שֶׁהֲרַמְתִּי רֶגֶל לְצַעַד נֶאֱצַלְתִּי לְגַיֵּס אֶת כָּל שְׂאֵרֵי כּוֹחוֹתַי אֲבָל כִּבְר הֵייתִי יַחַף וּבְמַהְרָה אֲבַדְתִּי אֶת קִבְּכָבִי הָעֵץ”.

”לְאַחַר שְׁעָה או יוֹתֵר שֶׁל הַתְּקַדְמוֹת מוֹעֵטָה הִגַּעְתִּי לְקִבּוּצָה שֶׁל קַלְגָּסִי אִס־ אִס צוֹעֵקִים”.

רְאִיתִי בּוֹר עֵנָק, תַּעֲלָה עֵנָקִית עִם עֶשֶׂר אֶלְף הַרְוִגִים, וְזוֹרְקִים עוֹד שְׂבוּיִים וְעוֹד שְׂבוּיִים, כָּל שְׁנֵיהֶם זוֹרְקִים. וְכִמָּה כִּבְר [נֹאצִים] צוֹעֵקִים: כִּבְר מִסְפִּיק נִגְמָרָה הַמְלַחְמָה, אֲנַחְנוּ כִּבְר שְׁלוֹשָׁה יָמִים לִפְנֵי סוֹף הַמְלַחְמָה, הוּא אוֹמֵר לֹא מִשְׁנָה

נִגְמָרָה... הַפִּיּוֹרָר אֲמַר לְחַסֵּל אֶת כָּל הַיְהוּדִים, מֶה שֶׁהַפִּיּוֹרָר אֲמַר זֶה קְדוּשׁ, ”צַעֲקוּ כִּמָּה מֵהִנָּאצִים” חֲמַקְתִּי. אֲנִי רוֹאֶה בַּיַּעַר זוֹרְקִים יְהוּדִים לְבוֹר, הוֹרְגִים בָּהֶם וְזוֹרְקִים, וְכִמָּה צוֹעֵקִים כִּבְר תַּפְסִיקוּ נִגְמָרָה הַמְלַחְמָה. וּמַצַּאתִי אֶת עֲצָמֵי בְּקָצְהוּ שֶׁל קֶבֶר אַחִים גָּדוֹל רְאִיתִי עֶשֶׂר אֶלְף - עִם עֶשֶׂר אֶלְף גְּוִיּוֹת. הוּא אָמַר: הֲלוֹאֵי שֶׁהִיוּ רוֹאִים מֶה שֶׁקֹּרָה - כָּל הַפּוֹלִיטִיקָאִים מִמְּשַׁפְּטֵי נִירְנֶבֶרְג, [שֶׁאִם הִיוּ רוֹאִים אֶת הַפְּשָׁעִים שֶׁבִּיעֲצוּ הַנֹּאצִים הִיוּ מְבִינִים אֶת גּוֹדֵל רַשְׁעוֹתָם] הִגִּיעַ סְטֵלִין שָׁם¹⁶.”

מוראי מקומות והערות

שְׁנֵינִי, אוּזָה נִקְרָא אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים שְׁנֵינִי. אַרְבַּע מֵאוֹת חֲמִשִּׁים שְׁנֵינִי לְחֶלֶק לְשָׁשִׁים, אוּזָה נִפְּ, זֶה שְׁבַע דְּקוֹת וְחֲצִי - שְׁבַע שְׁלֹשִׁים. אוּזָה הִטְלִים שְׁמַגִּיעִים עֲלֵשׁוּ מִתִּימָן (-) כִּי אֲנַחְנוּ בָּלְנוּ מִתִּימָן, אֲנַחְנוּ אוּזָה יִצְרָנוּ אוֹתָם אֶת הִטְלִים כִּשְׁהֵינּוּ שָׁם בְּתִימָן...) אוּזָה לֹאֲחַם בְּדִיק שְׁמוֹנֶה וְחֲצִי דְּקוֹת. אוּזָה יֵשׁ זְמַן לִירֵט אֶת זֶה. אוּזָה יִרְטוּ אֶת זֶה בְּגִבַּה מֵאֶה קִילוֹמֶטֶר אֶת הִטְלִים. אֲבָל בְּסוֹף טִיל אֶחָד פָּגַע בְּבֵית סֵפֶר בְּאֵילַת, אֲמָרוּ זֶה הִגִּיעַ מִסוּרִיָּה בְּכָל־ בְּהַתְּחִלָּה חֲשָׁבוּ שֶׁהִטְלִי הִגִּיעַ מִתִּימָן. כִּי תִימָן זֶה אֶלְפִים מֵאֲתֵם קִילוֹמֶטֶר וְזֶה בֹּא מִהַדְּרוֹם.

¹⁶ אוּזָה הוּא מְדַבֵּר בְּסֵפֶר שְׁקָרְאֵתִי עַל מִרְטוֹן גְּרִי, הוּא רָאֶה אֶת סְטֵלִין בֹּא אוֹטוֹ. בְּפוֹטְסְדָם, סְטֵלִין, רוֹוִוֹלוֹט, כָּלֶם הִיוּ שָׁם, עֶשׂוּ שָׁם אֶת וְעִידַת פּוֹטְסְדָם - זֶה אִיד לְחֶלֶק אֶת אִירוֹפָּה. כִּי הֵאֲמִירְקָאִים בְּכָל־ לֹא רָצוּ לְהִפְגֵּס לְמַלְחָמָה [נִגַּד הַנֹּאצִים], רַק בְּשִׁבְע־ בְּדַצְמִבֶּר הִיָּה [אֶת הַמְתַּקְפָּה הַיִּפְגִּית עַל בְּסִיס אֲמִירְקָאִי] פָּרַל הֵאֲרָבוּ (אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים 'בֵּל הַרְבֵּר', רְאִינוּ בְּנֵי יוֹרֵק [פְּנִרָאָה מִתּוֹנָה לְפּוֹלִרִידָה] 'בֵּל הַרְבֵּר'. עֲכָשׁוּ אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עַל פָּרַל הֵאֲרָבוּ) - נְמַל הַפְּנִינִים, נְמַל שְׁהוּא כְּלוּ פְּנִינִים כְּלוּ יְהוּדִיִּים. וְנִסְעוּ שְׁבַע אֶלְף קִילוֹמֶטֶר, אִי אֶפְשֶׁר לִירֵט אוֹתָם.

עֲכָשׁוּ נְפַל טִיל בְּדִלִית אֶל-בְּרַמֵּל אוּזָה מִגִּיעַ מַעֲזָה. מֶה שְׁדָרוּם לְחִיפָה זֶה מִגִּיעַה מַעֲזָה, מֶה שְׁ[מִגִּיעַ] לְקִרְיַת בְּיֵאֲלִיק זֶה צְפוֹנָה זֶה מִגִּיעַ מִגְּבוּל לְבָנוּן. וְעֲכָשׁוּ הִטְלִי הַזֶּה שְׁיִירְטוּ אוֹתוֹ זֶה מִגִּיעַ מִתִּימָן, אוּזָה הִכִּי כֹל לִירֵט, כִּי זֶה שְׁבַע וְחֲצִי דְּקוֹת לֹאֲחַם עַד שֶׁהָה מִגִּיעַ לְאֵילַת, אֲבָל הִטְלִי הַזֶּה לֹא יִרְטוּ אוֹתוֹ, כִּי זֶה הִגִּיעַ מִסוּרִיָּה זֶה חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שְׁנֵינִי, אִם זֶה מִסוּרִיָּה

עֲכָשׁוּ שְׁלָחוּ [טִילִים] מִתִּימָן אֲמָרוּ זֶה הִכִּי כֹל לִירֵט, כִּי לֹאֲחַם שְׁבַע דְּקוֹת [וישׁ מִסְפָּק זְמַן לִזְהוּת אֶת הִטְלִי מִגִּיעַ], כָּל שְׁנֵיהֶם זֶה חֲמֵשׁ [דְּקוֹת] [קִילוֹמֶטֶר]. אִם זֶה לֹאֲחַם מֵאֶה שְׁנֵינִי, אוּזָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת קִילוֹמֶטֶר. כְּלוֹמֵר אִם זֶה אֶלְפִים קִילוֹמֶטֶר אוּזָה אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁנֵינִי, כָּל מֵאֶה שְׁנֵינִי זֶה חֲמֵשׁ מֵאוֹת קִילוֹמֶטֶר, זֶה אֶלְפִים מֵאֲתֵם. אוּזָה עוֹד חֲמֵשִׁים

אז עכשו [ממשיר לספר מתוך 'ההבטחה']:
אני רואה שם, והיה שם
בבור, עשר אלף. ואז השחרור
היה בחמשה במאי, בשלושים
באפריל אז היטלר התאבד.

וזה מספר הרב זילברמן, הרב
של צפת מספר את זה, [17]
אז הוא מספר, בפ"ג הוא מספר,
שהרב זילברמן לא נתן לעשות
את ההדלקה [בל"ג בעומר]. (לא יודע, היה
ציוני... לא יודע, מדיע, לא נתן לעשות את
ההדלקה), הוא אמר אין הדלקה.
כשאני יראה את הירח תהיה

הדלקה. הירח זה רק בעשר
וחמשה, היום אולי זה יהיה
בעשר הירח, אז עד עשר וחמשה
לא יהיה הדלקה? הוא אמר לא
יהיה הדלקה, אני אומר לכם לא
יהיה הדלקה. מה עם באיאן לא
יודע איך הוא יסתדר עם באיאן,
אולי הוא בעצמו באיאן. אז הרב
זילברמן הרב של צפת מדברים
בתש"ה 1945.

[מפני ששיעור זה ארוך במיוחד ונאמר במשך שעה
וחצי, אחר שבמסירות נפש נכתב כולו לא הספקנו
להכין את כולו וההמשך יבוא א"ה בשבוע הבא]

שיעורי שב"ק פרשת תולדות

קידושא רבה

ויתרוצצו הבנים בקרבה, היה
שם מכות רצח,
ויתרוצצו: זה רוצץ מוחו של זה
וזה רוצץ מוחו של זה, יעקב את
הראש של עשו ועשו את של
יעקב, אבל עכשיו יש חוק שלגוי
מותר להרוג יהודי אבל ליהודי
אסור להרוג גוי, [ליעקב אסור להחזיר

לעשו] זה נגד החוקים של האו"ם,
נגד אמנת זנבה, כי עכשיו מזכ"ל
האו"ם אמר איך אתם עוברים על
פסוק מפורש בתורה? זה חוק,
שיעקב אסור לו להחזיר, כי לנו
אסור להחזיר כמו אבנר שאפילו
יואב הרג אותו, הוא לא החזיר,
הוא לא נקם, הלילה מוצ"ש
כולם ייסעו לאבנר, [18] כי נחלי

מראי מקומות והערות

18 (איפה אבנר קבור? בחברון? בגבעת אולגה?
בנחלי אנון? ... כי הנה ברקוביץ למה לא ברחת דרך
נחלי אנון? כי נחלי אנון יש שם ואדי כזה
שהמטוס לא יכול להיכנס רק יהודים יכולים להיכנס
לשם אבל העירקים לא, לכן הוא ברח דרך נחלי

אז כל הבית ספר הלך עכשו אין למידים באילת עד
ש... מפחדים שישברו בתי ספר.

17 בדבר בעתו תהא זה לא נמצא, בשל שנה שעברה
זה נמצא, בפ"ג. עכשו זה פ"ד הוא לא מביא את
הספור אני לא יודע מדיע.

שנה שנתיים אולי בגלל זה הם זכו.

ואז הרב התחיל: כי ע"י התורה מתקבלים כל התפילות והבקשות שאנו מתפללים ומבקשים, תורה א' כי העיקר זה התורה. כי העיקר לימוד הגמרא, ברסלב זה רק לימוד גמרא, רבי נתן כותב²⁰ במכתב הרביעי שמצאו אחד עם גמרא בתפילין שלו שהוא ברסלב, אז אבא שלו אמר לו, דבר כזה שתהיה ברסלב שלומד גמרא?! את זה לא העליתי על דעתי. כי זה היה ידוע שמי שלומד גמרא הוא ברסלב, עכשיו מי שלומד גמרא הוא שובו בנים, כי שובו בנים לומדים כל יום 8 דפי גמרא לומדים כל היום גמרא, עכשיו הנץ 6 אז אם לומדים מ7 עד 7 אפשר עד טו' בשבט לגמור את כל הש"ס.

ארנון זה נון שערי בינה. כתוב בזוהר בשלח שארנון זה אר נו"ן, נון שערי בינה.

אז ויתרוצצו הבנים זה רוצץ מוחו של זה וזה של זה, אבל עכשיו אסור להרוג גויים, עכשיו עשו מנצח ואסור להרוג גוי, [19] זה ויתרוצצו הבנים שיעקב רצץ את הראש של עשו ועשו את של יעקב, זה עד היום ככה, עכשיו עשו מנצח אז כולם ייסעו לעזה.

שמעתי מהשומע

שאלו את הרב איך נחזר [אחיו של אברהם, אבי בתואל אבי רבקה ולבן] זכה שיצאו ממנו עם ישראל, [הרי] הן זכה בזכות כבשן האש? אז הרב אמר נחזר הוא היה נוחר - (הורג) כל היום, [אבל] אז [הוא חזר בתשובה] והוא לא עשה עבירות, וכתוב בזוהר פרשת בהר שאחרי שאברהם אבינו יצא מהכבשן האש כולם חזרו בתשובה, כל המשפחה שלו, וזה החזיק איזה

מראי מקומות והערות

להתקרב לאנשי שלומנו ולמד הרבה גמרא ופוסקים. ועתה מכריחים אותו אנשי בליעל המכנים עצמם בשם חסידים ומונעים אותו בעל כרחו מלימוד גמרא ופוסקים ואומרים ששוב יותר לדבר עמהם. ואביו צעק על בנו הנ"ל, אני נוהג לך לאכל על מנת שלא תלמוד רק דף גמרא אחד בכל יום לא יותר כי מי שלומד כל היום הוא ברסלב וכי,

ארנון כי אומרים שנחלי ארנון זה בגבעת אולגה אבל ברקוביץ אומר שזה פה)¹⁹ אז אמרנו לנסוע לאומן עם קייקים, הוא אמר שהוא יביא 500 קייקים, כמה יש בכל קייק? 5? אז שתיים, אז [500 קייקים] זה 1000 איש.²⁰ עלים לתרופה - מכתב קסו גם פה נמצא מתנגד אחד שבגנו התחיל קצת

לפני קריאת התורה
צריך לחלק 10,000 תיקון
הכללי. הייתי עכשיו
בעזה אין שום פחד לא צריך
לפחד, פה זה הכי בטוח רק צריך
אחד שיעמוד על החומה ויכוון
את הטילים, יעשה ככה, אז צריך
לחזור לומר את התיקון הכללי.

והתקדשתם

כל המחלות - באים מהתאווה הנוראה

לעולם — להלחם עם התאווה
הזאת! כל מה שאדם בא לעולם
זה... זה לא שזה מתר, זה אותו
אסור, אין שום התר לדבר הזה.
אנשים, לא יודעים את זה,
המדריכים לא אומרים את זה,
המדריכים מטעים!

אז אדם צריך לדעת שלא
מתחתנים בשביל התאווה, ולא
מתחתנים בשביל היצר הרע, וזה
שבירת כלים, כי איך שהאיש
מתנהג אז ככה האשה מתנהגת,

כל אחד ילמד את אשתו להתפלל
לפני היחוד, שהיא תזכה לילד
קדוש, שהיחוד לא יהיה על ידי
תאווה. כי הכל תלוי בתפלה.
והולכים, הולכים לכתל מקדם, או
לקבר רחל, או נוסעים למרון, או
אפלו נוסעים לאומן וחוזרים²¹.

בל המחלות זה בא שאדם הוא
מפקיר את עצמו, הוא חושב
שהתאווה הזאת היא מתרת, הוא
לא יודע שהתאווה הזאת היא
שבירת כלים. כל מה שאנחנו באנו

מראי מקומות והערות

לארבע, ולהיות בחזרה ברבע לשש... לא
יותר משעתיים. היום בלשש ואחד עשרה
דקות זה הנץ, ובשבת הבאה - שבת כי תשא
זה יהיה בלשש ושלש דקות. אז פורים זה
בנראה שש וחמש דקות...

²¹ היום יש כבר מטוסים שטסים וחוזרים
באותו יום, שיוצאים מיד אחרי מעריב,
מעריב גמרנו ברבע לתשע ביום חמישי, אז
אפשר לטוס ברבע לתשע, להגיע ברבע
לאחד עשרה לאומן, להיות שם עד רבע

אם האיש הוא שׁוֹבֵר אֶת הַתְּאֵנָה
הַזֹּאת אִז גַּם הָאִשָּׁה שׁוֹבֶרֶת אֶת
הַתְּאֵנָה הַזֹּאת. הָאִשָּׁה עוֹשֶׂה מַה
שֶׁהָאִישׁ עוֹשֶׂה, אִם הוּא הוֹלֵךְ
אֲחֵרֵי הַתְּאֵנָה, אִז גַּם הִיא, אִז גַּם
הִיא מְסַכֵּנָה.
וְכָל אֶחָד יִלְמַד אֶת אִשְׁתּוֹ אֵיךְ
לְהַתְּפִילָּה.

הַפְּרָשָׁה

בְּמִשְׁנַת מוֹרֵינוּ הַרְבֵּי

רחל חיה וקיימת

עכשו בפרשה כתוב שרחל לא
עלינו נפטרה "בדרך אפרת"
(בראשית מ"ח ז'), והיא נכללה בלאה.
כי רחל ולאה זה נשמה אחת,
נשמה אחת בשתי גופים, והיא
נכללה בלאה.

ושיעקב שאל את לאה: מי את?
היא אמרה אני רחל. [בבוקר נודע "והנה
היא לאה"] אז יעקב אמר איך את
משקרת, מותר לשקר? אסור
לשקר! כי רחל הייתה...
מכירים אותה, גנבה תרפים.
ובנימין גנב גביע ויוסף הוציא
דיבה, משפחה של גנבים. אבל
לאה הייתה ילדה טובה, ילדה
ישרה, מה, זה לא שייך אליה. אז
מי את רחל או לאה? היא אומרת
אני רחל. "בבוקר והנה היא

ורחל בכלל לא ידעה שהולכים
לקחת אותה (- היינו שיעקב יסכים להתחתן
גם עמה לאחר נישואיו עם לאה). רחל ידעה
שגמרנו היא איבדה את הכל.
רחל הסכימה [שכדי] שלאחותה
לא יהיה את הבושה חמש דקות
[להפקיר את כל עתיד חייה ולאבד את השידוך שלה
עם יעקב]. בסך הכל [ללאה יהיה בושה]
חמש דקות, אז מה יש. אז היא
הייתה אומרת אני לאה, אני רחל
ולא לאה. אז היא הייתה אומרת
את האמת שהיא לאה וגמרנו.

רחל נפטרה ראשונה בגיל שלושים ושבע, ואחריה לאה שלושים ושמונה. כי רחל זה האמא שלנו האמיתית. וכשלקחו את יוסף מדותן, מדותן לקחו את יוסף, מדותן לקחו אותו, עם מכות רצח, בלי בגדים, ונתנו לו... [מכות], שברו לו את כל העצמות. וככה הגיעו לקבר רחל, מדותן עוברים בג'נין, וג'נין שכם.

שכם שאף אחד לא יעזו לסוע לשכם, בשום אופן לא! זה איסור גמור הורגים שם יהודים וזה ממש שוחטים יהודים בפרהסיה. מבקשים שאף אחד לא יעזו לסוע לשכם.

אבל יוסף עבר דרך שכם לא עלינו. ושם קיבל מכות כאלה ה' ירחם, עשו לו 'משכנתא' טובה. ומשם הוא המשיך לרמאללה, ומרמאללה המשיך לירושלים, זה היה המסלול, הוא רצה... אחרי זה הוא כבר היה פעם בחרן, וגם יעקב היה בחרן. ואיך שהוא הגיע לקבר רחל אז הוא קפץ מהחמור. צעק: אמא אמא אמא אמא אמא!

הוא היה שולח אותה הביתה, היא הייתה בוכה חמש דקות, מה קרה... מותר לבכות.

אז רחל שאפילו את החתן שלה היא רימתה [כשמסרה את הסימנים שנתן לה יעקב ללאה] והיא כולם רק מרמה. ואת אבא שלה היא מרמה, וגנבה לו את התרפים, גנבה לו את האלוהים שלו. הוא (- לבן) אומר מה גנבו לי את האלוהים שלי, גנבו לי את האלוהים. יעקב שואל תגיד זה אלוהים או לא אלוהים? מה אתה מדבר שטויות, תשמע מה שאתה אומר, גנבו לך את האלוהים, אז זה לא אלוהים. לא... גנבו לי את האלוהים שלי, גנבו לי את האלוהים שלי. אבל יעקב אמר מילה ולא עלינו המילה הזאת היא לא פשוטה... "אשר תמצא את אלוקיך לא יחיה" (בראשית ל"א ל"ב). בשביל המילה הזאת קרה מה שקרה [ורחל נפטרה]. ולכן האחים פחדו שיעקב ידע שמכרו את יוסף, אם היה יודע שמכרו את יוסף לא היה נשאר זכר מכל האחים. רק שהיא גנבה את התרפים שזה כזה שטות, אז כבר רחל לא הייתה בעולם.

של רחל, שעושים מאדם סוליה דורכים עליו, "יקללו המה ואתה תברך" (תהלים ק"ט כ"ח) כמה שיותר מקללים את הבן אדם, אז ככה הוא מקבל יותר ברכות. אפילו הקללות של בלעם נהפכו לברכות, אז "יקללו המה ואתה תברך" מהמכות שיוסף קיבל. (שיעור מתשפ"ג)

כי רחל חיה וקיימת! רחל היא שומעת הכל! רחל היא נצחית! היא לא... כתוב "בדרך אפרת" (בראשית מ"ח ז) שזה לא מתה. אומר [-] שהיא לא מתה, זה דרך אפרת אבל היא לא מתה חס ושלום, נכללה בלאה.

כי מהסוליה של לאה נהיה הכתר

חוספות ממורינו הרב שליט"א

העולם בכל עיניים קשים ויפְּשְׁמו עורו מבְּשְׁרוּ להִכְחִישׁ חס ושלום בְּיַחְדוֹ, וְיִסְבּוּ כָּל הַיְּסוּרִים וְלֹא יוֹדֵה לָהֶם חס ושלום, וְיַצִּיר בְּרַעְתּוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּאֵלוֹ עוֹשֵׂין לוֹ כְּנוֹכַר לְעֵיל, וּבְזֶה יֵצֵא יְדֵי חַיִּב קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה בְּדִין.

ג. גם בשעת אכילה ותיחוד הקדוש יבין כְּנוֹכַר לְעֵיל, וּכְשִׁיתְחַיֵּל לְהַרְגִישׁ תַּעֲנוּג גְּשָׁמֵי יַצִּיר בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כְּנוֹכַר לְעֵיל, וּתִיכַף וּמִיד יֵאמֵר בְּפִיו וּבְלִבּוֹ שִׁוְתֵר הָיָה לוֹ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה בְּעִשִׂית מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וּנְקִדְשִׁתִּי בְּאוֹפֵן הַנוֹכַר לְעֵיל מִהַרְגִישֵׁת תַּעֲנוּג גְּשָׁמֵי הַזֶּה שֶׁהוּא מִהַצְרַעַת מִשְׁכָּא דְחַוְיָא, וּכְדִ יֵאמֵר. וּרְאֵיהָ לְדַבֵּר שִׁוְתֵר הָיָה לוֹ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה בְּעִשִׂית מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וּנְקִדְשִׁתִּי בְּאוֹפֵן הַנוֹכַר לְעֵיל שְׁאֵפִילוֹ הָיוּ חוֹטְפִין אוֹתוֹ רוֹצְחִים בְּאִמְצַע אֲכִילָה וְתִיחֻד הַקְּדוֹשׁ לְעִשׂוֹת לוֹ הַעֲנוּגִים קָשִׁים הֵיחִי מִשְׁמַח אֶת עֲצָמֵי עַל קִדְוֵשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִתַּעֲנוּג גְּשָׁמֵי הַזֶּה, אֵךְ זִהָר וְשִׁיחָה דוֹבֵר אֶמֶת בְּלִבּוֹ וְשִׁיחָה אֵז

צעטיל קטן

מרבנו הרב רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א

אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

א. בכל עת ורגע שהוא פגוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מטתו ואינו יכול לישן, והיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאילו איש גדול ונורא בוער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שזכר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך, ומחשבה טובה הקדוש ברוך מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא.

ב. בפסוק ראשון של קריאת שמע וברכה ראשונה של שמונה עשרה יהרהר כנוכר לעיל, ועוד יבין אם יענו אותו כל אומות

מילת. בי ממש יסורין אלו יש להצדיק בשעת זיווג ויותר מזה. כי התינוק אין לו דעת, על כן אין ה'סורים שלו גדולים כל כה, אכל הצדיק שיש לו דעת יסוריו גדולים מהתינוק. וזה היה אצלו דבר פשוט ואמר שכל אדם יכול לזכות לבוא למדרגה זו. וכפי הנראה מדרגיו היה שנקדשתו של עצמו גבה עוד יותר ויותר.

בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות ובפנימיות הלב באמת גמור, ולא ישמה את עצמו להיות פגוע דעת עליונה חס ושלום.

שבחי הר"ן יז

גם אמר שהזיווג של הצדיק האמת, קשה עליו עניו זה. ולא די שאין לו שום תאוה כלל, כי אם אדרבא יש לו יסורין מזה ממש כמו יסורי התינוק בשעת

קדושת הבכרשה

מעלת רחל אימנו |

[חזור לשאלה ששאל על רחל שנתנה את הסימנים ללאה] אני לא מבין דבר כזה. אז את החתן שלך את נותנת? הפסדת את יעקב, עשית דעת בית דין שמתר? שאלת רב אם מתר לעשות? מה הפרוש? יש לך סימנים עם החתן שלך, את נותנת את זה למישהו אחר? לא שמענו כזה דבר, אין כזה ספור בכל העולם. אצל הגוים הכי הכי רשעים אין כאלה ספורים שכלה תתן את החתן שלה למישהו אחר כדי שלא לעשות לה בושה של חמש דקות, מה זה?!! חמש דקות [של בושה ולא תשכח מהעניין]. יעקב אומר "סליחה, טעות, אבא שלך רמאי, אני רוצה את רחל". יעקב לא ידע כלום [ולאה לא תכעס עליו], רק בבקר, רש"י אומר "ויהי בבקר והנה היא לאה".

אז אני לא מבין את הדבר הזה, אני נגד כאלה דברים, אני אישית, אני אומר לכם – אם הייתי שם אני לא הייתי נותן, אני הייתי עושה כזה בלאגן... מה זה? מה זה כאן? את נותנת את יעקב למישהו אחר? מה? את בעל הבית על יעקב? מילא את רוצה את עצמך להפקיד לעשו, שעשו יהרג אותך ויתעלל בך [אבל איך יכולה להביא ליעקב את לאה בעל כורח].

מה שרחל עשתה זה משהו נורא ואיום, אני אישית נגד כאלה דברים, אני אישית מתקומם, אני... (שעור מתשפ"ג).

[פרשת ויצא – פרשת גשוואי] רחל ולאה. כי רחל עשתה דבר נורא ואיום, אני נגד זה, אני אישית נגד מה שהיא עשתה, אתה יכול לקחת את החתן לתת למישהו אחר את החתן שלך? [כלומר מדוע נתנה את הסימנים שנתן לה יעקב ללאה, הרי יעקב רצה להינשא לרחל ולא ללאה], אני לא מבין את זה! מה הולך כאן? אתם לא מתקוממים? מה, אתם גם ציוניים? אתם גם שייכים למפכ"ל, למשטרה הציונית? יש לה חתן, היא נותנת את החתן למישהו אחר. מה יש [לה לרחל שכה מתמסרת למען אחותה]? שיהיה לה בושה חמש דקות. מה יש? מה? מה קרה? אז יעקב יבא הביתה, הוא יראה [שבמקום רחל הכניסו לו את] לאה. הוא יגיד: סליחה לאה, את גיסתה היקרה – אחות אשתי, אני מצטער, אני מתחנן עם רחל, לא עם לאה.

רש"י אומר: לבן יחליף את השמות. היא [רחל לפני גשוואי יעקב] אמרה לו: אתה לא מכיר את אבא שלי, אתה לא מכיר את אבא שלי, איזה רמאי הוא ואיזה שקרן, הוא יקרא ללאה רחל ולי – הוא יבא לשונו בגים, יעשה החלפת שם, הוא היה בשונו בגים לבן, אני הפרתי אותו, הוא יעשה לי החלפת שם בקריאת התורה ויקרא ללאה רחל ולרחל לאה, [ואז יאמר ליעקב] הנה הבאתי לך את רחל. כל זה מביא רש"י, זה מהמדדש.

קדושת הצדיקים

לפה של רבי, מהפה של רבי לפה של רב, כשרבי היה לומד היתה יוצאת אש, וכשהוא נקבר בבית שערים יצאה בת קול ואמרה כל מי שהיה בלוייה של רבי מזמן לחיי העולם הבא, כי יום הפטירה מכפר על כל העברות שבעולם, ביום הפטירה של רבי התכפרו כל העברות, והיה שם אותו כובס הוא לא הגיע ללוייה, כל יום הוא היה מבקר את רבי באותו יום הוא לא בקר, שמע את הבת קול, עלה על הר למעלה וצעק וביכה, וקפץ מן הגג, יצאה בת קול ואמרה "ההוא כובס מזמן לחיי העולם הבא", כי ללוייה של צדיק כולם חביבים ללכת. (בקולות וברקים).

1 כתובות קג ע"ב

הוא יומא דאשכבתיה דרבי נפקא בת קלא ואמרה כל דהוה באשכבתיה דרבי מוזמן הוא לחיי העולם הבא. הוא כובס כל יומא הוה אתי קמיה ההוא יומא לא אתא כיון דשמע הכי סליק לאיטרא ונפל לארעא ומית יצתה בת קול ואמרה אף ההוא כובס מוזמן הוא לחיי העולם הבא:

ר' יהודה הנשיא – ט"ו כסלו |

היום זה ט"ו [כסלו] יארציית של ר' יהודה הנשיא זה היארציית הכי גדול מכל היארצייתים אנחנו רוצים שעכשיו יבנה בית המקדש ר' יהודה הנשיא זה המשנה והוא תיקן את התפילה הוא ברכות קריאת שמע הכל זה ר' יהודה הנשיא, שתיים לפני שתיים לאחרים וצריכים כל מילה לדייק כל מילה. (מתשפ"ב).

כל אדם צריך כל הזמן לראות אש, כמו דבורה הנביאה – יצא לה אש מהעיניים, שלהבות אש, היא היתה מדברת – שלהבות אש, כמו רבי יהודה הנשיא מדבר עם רב (קל"ז ע"ב חולין) ממש אש יוצאת לו מהפה, שלהבות אש, רבי יהודה הנשיא, רבי עם רב, כל מילה שהיה אומר יצא ממנו אש, אומר רבי יוחנן – זכורני שהייתי יושב שבע עשרה שורות אחרי רב, וראיתי אש יוצאת מהפה של רב

קדושת הצדיק

נאמנה לעקבו! אומר הבן איש חי, לא, אלא עכשו היא מראה לה שאני בשר ודם, אז אף על פי כן, אני הפל מותרת בשביל אחותי. אז גם אתה תותר בשביל עם ישראל. לכן אנחנו אומרים כל שבת "שגיאות מי? בין מנסתרות נקגי גם מזדים" (תהלים י"ט, ג' - י"ד) אפלו מה שעברנו בזדון אז "גם מזדים חשך עבדך". ולא רק מזדים, [אלא גם מ]פשע רב" - אפילו יש לנו פשעים עד השמים! המדרש אומר אפילו יש פשעים לבן אדם עד השמים, על ידי הצדיק - על ידי רחל הכל מתכפר! (שעור מתשפ"ג).

על ידי הצדיק, על ידי רחל - הכל מתכפר |

אומר הבן איש חי: ה' סבב שרחל תעשה מעשה כזה שאי אפשר להבין אותו. לתת את החתן שלך, מה זה כאן, מה את הבעל הבית על החתן שלך? את תחליטי למי לתת את החתן שלך, מה את עושה מסתרה עם החתן שלך? מה זה כאן? מה זה המסתרה... זה החתן שלך אסור לך... הוא עשה סימנים, מה את מוכרת אותו, בשביל מה? שאחותך לא תתבייש? את מי זה מענין מה מענין אותנו אחותך...? את עשית סימנים עם יעקב, תהיי

הינך ילדים

קטן שאסור להרגיש שום הנאה ביחוד בתשמיש אסור שיהיה שום תענוג גשמי אם אדם מרגיש תענוג גשמי אז הילד יצא חילוני הילד יצא, יפרוק עול יגזור את הפאות כי אדם חושב שעכשיו מותר תענוג גשמי אין שום היתר לזה שום היתר, לפני החתונה ואחרי החתונה זה אותו דבר, לפני היחוד ואחרי היחוד. (שעור מתשפ"ג).

| הפרעות קשב וריכוז – מהתאווה של ההורים |

היום יש הפרעות קשב וריכוז אז הכל כי מביאים את הילדים מפגם ברית אסור להביא את הילדים עם הנאה כתוב בצעטיל קטן שאסור להביא את הילד עם הנאה (ראה לשונו בחוספות שבהמשך הגליון) רק צריכים להרגיש יסורים של ברית מילה כתוב בצעטיל

קדושת הבית

| אשה שרוקדת – נכנסת ישר לגן עדן |

ה' ברא את האשה שהיא לא מסגלת לחטא בכלל. היא סרגל, ה' ברא את האשה שהיא סרגל. היא לא, אם לא מפתים אותה, מכריחים אותה, היא לא תחטא לעולם.

כל הבנות רקדו ביציאת מצרים ובקריעת ים סוף. "ותצאנה כל הנשים אחריה בתפים ובמחלת" אז כבר לא עשו מחולות אחרים!

ברגע שאשה הוקדת בשבת, בסעודת מצוה, בחתונה לכבוד הפלה כמו איזבל שהיתה הוקדת לכבוד הפלה, אז הכלבים לא אכלו את כפות הרגלים שלה! את הכל אכלו אבל לא את כפות הרגלים. מי שרוקדת תזכה להכנס בלי שום חטא בלי שום עוון ישר לעולם הבא ישר לגן עדן ונזכה לגאולה השלמה במהרה בימינו אמן. (שעור מתשפ"ב).

קדושת התורה

| לשלוט על אומות העולם – רק ע"י למוד בעיון |

והוא צריך ללמוד תורה עם כל השכל חכמה בינה דעת (המשך תורה ק"א) כי כל מה שאדם משיג בשכלו, הוא בחינת אנפין נהירין. ומה שאינו משיג, הוא בחינת אנפין חשוכין. ועל כן כשזוכה לעין בתורה, עד שמשגיח חכמות התורה, שאזי הוא בבחינת אנפין נהירין, אז נכנעין המדות והתאוות של העכו"ם, שנאחזין בבחינת אנפין חשוכין כנ"ל. כל התאוות נכנעים רק על ידי לימוד הגמרא וזהו בחינת (דברים ל"ב): "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל". למספר, הוא לשון ספיר ונהיר. מה זה למספר בני ישראל? שהלימוד ספיר ונהיר [כלומר שהלימוד מובן על בורין]. (שעור מתשפ"ג).

אז הרבה אומר (בתורה ק"א) שאדם צריך לקבל עליו עול תורה, מה זה עול תורה? שלומד בעיון אדם צריך ללמוד בעיון ראשונים אחרונים קצות החושן נתיבות המשפט, שמעיין ומבין חוכמות התורה שזהו בחינת אנפין נהירין, חכמת אדם תאיר פניו ואז מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ ואז אנחנו שולטים על אומות העולם. כי נתבטל ממנו השעבוד והתאוות והמדות קעות שלהם, שהם בחינת אנפין חשוכין, על ידי שקבל עליו על תורה, שהיא בחינת אנפין נהירין כנ"ל:

קדושת המידות

יוכל לצאת בשום אופן כי הוא עמד בחוץ
אז הוא יהיה מחוץ לגן עדן.

כי הבית כנסת זה הגן עדן הבית כנסת זה
ממש הגן עדן בעצמו מעין עולם הבא,
הוא צריך לדחוק את עצמו, הרב מגיע
[בשבת בשחרית] בארבע וחצי גומרים
את התפילה בתשע, ארבע וחצי שעות, זה
נקרא ארבע וחצי שעות להחזיק מעמד.

והשב את העבודה לדביר ביתך ואז
מחזירים את העבודה לדביר ביתך,
העבודה חוזרת לבית המקדש זה עבודה
בבית המקדש עבודה של הכהן הגדול,
אלה שמתפללים בפנים זה עבודה של
הכהנים הגדולים, עושים את העבודה של
הכהנים הגדולים. (שעור מתשפ"ג).

העיקר זה הדוחקא – להדחק |
להתפלל עם הרב בפנים |

העיקר זה הדוחקא כל העבודה של האדם
זה הדוחקא כל העבודה של האדם זה
דוחקא דכלה ככה מקבלים את הכלה
מקבלים את הכלה לחתן כל העניין זה
יחוד קודשא בריך הוא ושכנתיה שזה
רק על ידי שמתפללים בתוך בתוך בתוך
הארבע אמות בתוך המחיצות בתוך
הארבע קירות ומתפללים ומשתתפים לא
עומדים בחוץ ומדברים, זה לא תפילה
זה מרד בקב"ה זהו ויקהל אין לו חלק
באלוקי ישראל אין לו חלק לעולם הבא
הוא לא יצא מהגהינום לעולם ועד, אם
הוא מדבר בחוץ הוא לא יצא מהגהינום
אין דבר כזה לצאת מהגהינום הוא לא